

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τίτλος εργασίας

**Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ Κ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ – ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ**

Πτυχιακή εργασία της

Μήτση Βασιλικής του Δημητρίου

Επιβλέπων κος. Βάσιος Ηλίας

Πάτρα 2015

Περιεχόμενα	
Περιεχόμενα πινάκων	5
Περιεχόμενα γραφημάτων	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΙ ΦΟΡΟΙ.....	9
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	9
1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ.....	10
1.2.1 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΒΑΣΗ.....	10
1.2.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΦΟΡΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΥΣ	11
1.2.3 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΣΑ ΑΡΧΗ.....	12
1.2.4 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΟΙ ΦΟΡΟΙ	12
1.2.5 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ	12
1.3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΝΟΜΟΣ 4172/2013).....	15
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	15
2.1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ.....	15
2.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ – ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	16
2.1.3 ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	18
2.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	19
2.2.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ.....	19
2.2.2 ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	21
2.2.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	22
2.2.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	23
2.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	24
2.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	25
2.4.1 ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ.....	25

2.4.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	26
2.4.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	27
2.4.4 ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	29
3.1 ΑΥΣΤΡΙΑ	29
3.2 ΒΕΛΓΙΟ.....	30
3.3 ΓΑΛΛΙΑ	31
3.4 ΓΕΡΜΑΝΙΑ.....	32
3.5 ΕΣΘΟΝΙΑ.....	34
3.6 ΙΡΛΑΝΔΙΑ	35
3.7 ΙΣΠΑΝΙΑ.....	36
3.8 ΙΤΑΛΙΑ.....	37
3.9 ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	38
3.10 ΚΥΠΡΟΣ	39
3.11 ΛΕΤΟΝΙΑ.....	40
3.12 ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ.....	41
3.13 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	42
3.14 ΜΑΛΤΑ.....	44
3.15 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.....	45
3.16 ΣΛΟΒΑΚΙΑ.....	47
3.17 ΣΛΟΒΕΝΙΑ	48
3.18 ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ.....	51
4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	51
4.1.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ - ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ	51

4.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΡΑΤΩΝ 2008-2013.....	52
4.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	57
4.2.1 ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	57
4.2.2 ΦΟΡΟΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ	59
4.2.3 ΦΟΡΟΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ	60
4.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	61
4.3.1 ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	61
4.3.2 ΦΟΡΟΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ	62
4.3.3 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	71

Περιεχόμενα πινάκων

Πίνακας 1: Κλίμακα φορολογίας μισθών και συντάξεων	25
Πίνακας 2: Φορολογική κλίμακα για κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων	27
Πίνακας 3: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων - Αυστρία	29
Πίνακας 4: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων - Βέλγιο	30
Πίνακας 5: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Γαλλία.....	32
Πίνακας 6: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Γερμανία	33
Πίνακας 7: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ιρλανδία	35
Πίνακας 8: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ισπανία.....	36
Πίνακας 9: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ισπανία.....	37
Πίνακας 10: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Κάτω Χώρες	38
Πίνακας 11: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Κύπρος.....	39
Πίνακας 12: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Λουξεμβούργο	42
Πίνακας 13: Ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση εταιρειών στο Λουξεμβούργο.....	43
Πίνακας 14: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Μάλτα	44
Πίνακας 15: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Πορτογαλία.....	46
Πίνακας 16: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Σλοβακία.....	47
Πίνακας 17: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Σλοβενία	48
Πίνακας 18: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Φινλανδία.....	49
Πίνακας 19: Χώρες με αφορολόγητα εισοδήματα φυσικών προσώπων	51
Πίνακας 20: Έσοδα από φόρους ανά κράτος (σε εκ. ευρώ) 2008-2013.....	52
Πίνακας 21:Αναλογία εσόδων φόρου εισοδήματος ως προς το σύνολο των φορολογικών εσόδων.....	56

Περιεχόμενα γραφημάτων

Γράφημα 1: Σύνολο φόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ 2008-2013	54
Γράφημα 2: Φόροι εισοδήματος ως ποσοστό του ΑΕΠ 2008-2013.....	55
Γράφημα 3: Συντελεστές φορολόγησης των κερδών νομικών προσώπων 2015	58
Γράφημα 4: Φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων (ως προς το ΑΕΠ).....	59
Γράφημα 5: Φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων (ποσοστό στο σύνολο των φόρων)	61
Γράφημα 6: Ανώτερα κλιμάκια και συντελεστές φορολογίας φυσικών προσώπων	62
Γράφημα 7: Φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων (ως προς το ΑΕΠ)	63
Γράφημα 8: Φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων (ποσοστό στο σύνολο των φόρων)	65

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι φόροι αποτελούν την σημαντικότερη πηγή εσόδων για ένα κράτος και η επιβολή τους στοχεύει κυρίως στην μετάθεση πόρων από τον ιδιωτικό τομέα προς τον δημόσιο, ώστε οι δημόσιοι φορείς να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, να καλύπτουν τις δημόσιες δαπάνες ενώ χρησιμοποιούνται και ως μέσο άσκησης οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Με την παρούσα εργασία εξετάζεται η φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων στην Ελλάδα, ενώ πραγματοποιείται και συγκριτική ανάλυση της φορολογίας εισοδήματος στις χώρες της ευρωζώνης.

Αρχικά παρουσιάζονται η έννοια και οι σκοποί της επιβολής των φόρων και συνοπτικά οι λειτουργίες των φόρων. Οι φόροι ανάλογα τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται μπορούν να ταξινομηθούν και να διαχωριστούν σε διάφορες κατηγορίες. Μια από τις σημαντικότερες διακρίσεις των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους, αλλά και τον χαρακτήρα του φορολογικού συντελεστή. Επίσης στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφονται οι γενικές αρχές που διέπουν ή θα πρέπει να διέπουν την θέσπιση της φορολογίας σε ένα κράτος.

Στην συνέχεια παρουσιάζεται το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, ξεκινώντας από τις γενικές διατάξεις και τις έννοιες της φορολογίας. Όσον αφορά την φορολογία εισοδήματος, διακρίνεται στην φορολογία των φυσικών και νομικών προσώπων όπου στην πρώτη περίπτωση η ανάλυση πραγματοποιείται ανάλογα την πηγή των εισοδημάτων έτσι όπως κατηγοριοποιούνται από τον Νόμο 4172/2013, ενώ παρουσιάζονται και οι ισχύοντες συντελεστές φορολογίας ανά κατηγορία.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στο πλαίσιο φορολογίας εισοδήματος ανά κράτος μέλος της ευρωζώνης και πιο συγκεκριμένα του τρόπου διάκρισης των φορολογικών κατοίκων και των συντελεστών φορολόγησης των φυσικών και νομικών προσώπων. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται συγκριτικά στοιχεία των δέκα εννιά κρατών με το κοινό νόμισμα, για το διάστημα από το 2008 (χρονιά έναρξης της πιο πρόσφατης παγκόσμιας οικονομικής κρίσης) έως το 2013. Ειδικότερα παρουσιάζονται διαχρονικά στοιχεία για την πορεία των φόρων και πιο συγκεκριμένα του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων κυρίως εκφρασμένα ως ποσοστό του ΑΕΠ και ως μέρος του συνόλου των φόρων κάθε χώρας. Η εργασία ολοκληρώνεται με την σύνοψη των ευρημάτων της σύγκρισης

των φορολογικών συστημάτων και στοιχείων των κρατών της ευρωζώνης και της Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΙ ΦΟΡΟΙ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι φόροι αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων των δημόσιων φορέων και επιβάλλονται στους ιδιωτικούς φορείς αποσκοπώντας στην μεταβίβαση αγοραστικής δύναμης στους δημόσιους φορείς¹. Ο φόρος αποτελεί αναγκαστική εισφορά που καταβάλλεται από τον πολίτη, χωρίς ειδική αντιπαροχή και την εισπράττει το κράτος για να αντιμετωπίσει τις δημόσιες δαπάνες². Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν να εξής εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου³:

1. Ο φόρος είναι αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το δημόσιο
2. Η καταβολή του φόρου γίνεται χωρίς ειδικό αντάλλαγμα
3. Ο φόρος είναι μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής
4. Επιβάλλεται για την πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών

Ο κυριότερος σκοπός της επιβολής της φορολογίας είναι για την εκπλήρωση της ταμειυτικής λειτουργίας ή ταμειυτικός σκοπός των φόρων. Η λειτουργία αυτή των φόρων ίσως είναι η βασικότερη αφού έγκειται στην μετάθεση πόρων από τον ιδιωτικό τομέα προς τον δημόσιο για να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν στο κοινωνικό σύνολο⁴. Ταυτόχρονα εκτός από αυτήν την λειτουργία οι φόροι χρησιμοποιούνται από τους δημόσιους φορείς και ως μέσα για την άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Η οικονομική λειτουργία των φόρων αφορά την χρήση τους ως μέσο άσκησης οικονομικής πολιτικής, όπως την ανακατανομή των πόρων στατικά, δηλαδή ανάμεσα στα διάφορα αγαθά και τις υπηρεσίες, την σταθεροποίηση της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης, την καταπολέμηση της ανεργίας και του πληθωρισμού και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας. Τέλος η κοινωνική λειτουργία των φόρων

---

¹ Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος, (1997), Εισαγωγή στη Δημόσια οικονομική, Β΄ Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, σελ. 109

² Γκίνογλου Δημήτριος, (2004), Φορολογική Λογιστική Εφαρμογές, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Ανικούλα, σελ. 9

³ Φλώρος Γ. Αριστείδης, (2004), Φορολογική Λογιστική, Αθήνα Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, σελ. 21-22

⁴ Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος, (1997), Εισαγωγή στη Δημόσια οικονομική, Β΄ Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, σελ. 292

αφορά την χρήση τους για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, δηλαδή για την βελτίωση της διανομής του εισοδήματος και του πλούτου.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αναδιανομής του εισοδήματος από την μεριά των δημόσιων φορέων, λαμβάνονται μια σειρά από μέτρα για την επίτευξη αυτού του σκοπού⁵. Για παράδειγμα παρέχουν δημόσια αγαθά δωρεάν ή σε τιμές πολύ χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς στο κοινωνικό σύνολο για την βελτίωση της σχετικής θέσης των χαμηλότερων εισοδηματικών τάξεων. Επίσης πραγματοποιούνται άμεσες μεταβιβαστικές πληρωμές, δηλαδή γίνεται άμεση μεταβίβαση εισοδήματος, με την μορφή κοινωνικών παροχών, οικογενειακών επιδομάτων, επιδομάτων ανεργίας, κλπ.

1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

Οι φόροι μπορούν να διακριθούν και να ταξινομηθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα τα κατά περίπτωση χρησιμοποιούμενα κριτήρια. Τα κυριότερα κριτήρια ταξινόμησης των φόρων είναι⁶:

1.2.1 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η φορολογική βάση είναι το μέγεθος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ενός φόρου και μπορεί να είναι οικονομικό αλλά και μη οικονομικό μέγεθος. Ανάλογα τη φορολογική βάση οι φόροι μπορούν να διακριθούν σε:

1. Φόρους σταθερού ποσού κατά φορολογούμενο
2. Φόρους εισοδήματος (που διακρίνονται σε φόρους εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων)
3. Φόρους κατανάλωσης
4. Φόρους περιουσίας, που επιβάλλονται είτε στην κατοχή της περιουσίας είτε κατά την μεταβίβαση αυτής

---

⁵ Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος, (1997), Εισαγωγή στη Δημόσια οικονομική, Β΄ Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, σελ. 86

⁶ Πεμπτεζόγλου Μαρία, (2011), Δημόσια Οικονομική, Κομοτηνή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

1.2.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΦΟΡΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΟΥΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΟΥΣ

Η διάκριση των φόρων σε άμεσους και έμμεσους αποτελεί ίσως την βασικότερη διάκριση των φόρων. Η συγκεκριμένη διάκριση στηρίζεται στον τρόπο με τον οποίο εισπράττονται οι φόροι ή τη φύση του φορολογικού αντικειμένου⁷. Σύμφωνα με την διάκριση των φόρων ανάλογα με τον τρόπο που εισπράττονται, δηλαδή διοικητική διάκριση, οι άμεσοι φόροι είναι:

1. Οι φόροι εισοδήματος
2. Οι φόροι κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών γιατί εισπράττονται με βάση φορολογικούς καταλόγους
3. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας

Ενώ με βάση την διοικητική διάκριση οι έμμεσοι φόροι είναι:

1. Οι δασμοί
2. Τα τέλη χαρτοσήμου
3. Ο φόροι κατανάλωσης και όσοι φόροι εισπράττονται με βάση τιμολόγια

Διακρίνοντας τους φόρους ανάλογα την φύση του φορολογικού αντικειμένου, δηλαδή από δημοσιονομική άποψη, οι άμεσοι φόροι είναι αυτοί που επιβάλλονται απευθείας σε ένα πρόσωπο που θα πρέπει να τον καταβάλει στο δημόσιο, ενώ οι έμμεσοι φόροι παρά το γεγονός ότι επίσης επιβάλλεται σε ένα πρόσωπο αυτός τον επιρρίπτει ένα τρίτο πρόσωπο. Σύμφωνα με αυτή την διάκριση οι άμεσοι φόροι είναι:

1. Οι φόροι εισοδήματος
2. Οι φόροι κεφαλαίου (κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών)

Ενώ οι έμμεσοι φόροι είναι:

1. Οι δασμοί
2. Οι φόροι κατανάλωσης
3. Οι φόροι κύκλου εργασιών
4. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας

---

⁷ Γκίνογλου Δημήτριος, (2004), Φορολογική Λογιστική Εφαρμογές, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Ανικούλα, σελ. 19-20

1.2.3 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Ανάλογα με το ποιος δημόσιος φορέας επιβάλλει τους φόρους, μπορούν να διακριθούν σε:

1. Φόρους κεντρικής διοίκησης
2. Φόρους υπέρ των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης
3. Φόρους υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

1.2.4 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΟΙ ΦΟΡΟΙ

Οι προσωπικοί φόροι επιβάλλονται με βάση το εισόδημα ή την περιουσία των προσώπων, αλλά συνυπολογίζουν και άλλους παράγοντες όπως τις προσωπικές συνθήκες, την οικογενειακή κατάσταση, τον τρόπο κτήσης του εισοδήματος, κλπ. Οι απρόσωποι φόροι επιβάλλονται στις συναλλαγές, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένα αντικειμενικά κριτήρια⁸.

1.2.5 ΑΝΑΛΟΓΑ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ

Ο φορολογικός συντελεστής είναι ο πληρωτέος φόρος σε σχέση με την φορολογική βάση εκφρασμένος ως ποσοστό. Ανάλογα τον χαρακτήρα του φορολογικού συντελεστή η φορολογία μπορεί να διακριθεί σε:

1. Αναλογική φορολογία όταν ο μέσος φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης.
2. Προοδευτική φορολογία όταν ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει καθώς αυξάνει η φορολογική βάση.
3. Αντιστρόφως προοδευτική φορολογία όταν ο μέσος φορολογικός συντελεστής μειώνεται καθώς αυξάνει η φορολογική βάση.

1.3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ως καταστάλαγμα της επιστήμης και της εμπειρίας η επιβολή των φόρων, στα αναπτυγμένα κράτη, πραγματοποιείται σύμφωνα με θεσπισμένους από την πολιτεία

---

⁸ Καραγιάννη Στέλλα – Πεμπτεζόγλου Μαρία, (2008), Δημόσια Οικονομική, Σημειώσεις Μαθήματος, Κομοτηνή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, σελ. 24

κανόνες που καθορίζουν την φορολογική πολιτική. Οι κανόνες αυτοί είναι⁹:

- Ο κανόνας της καθολικότητας του φόρου, σύμφωνα με τον οποίο οι φόροι επιβάλλονται ανεξαιρέτως σε όλους τους πολίτες μιας χώρας. Οι περιπτώσεις εξαιρέσεως μικρών εισοδημάτων από την φορολογία δεν αντιδιαστέλλεται με τον συγκεκριμένο κανόνα αφού αφενός η είσπραξη τέτοιων φόρων είναι πολύ μικρή και δαπανηρή και αφετέρου η φορολόγηση τέτοιων εισοδημάτων είναι ανούσια αφού το κράτος μεταγενέστερα ίσως χρειαστεί να ενισχύσει οικονομικά τους χαμηλοεισοδηματίες.

- Ο κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου όπου εξυπηρετεί τον ταμειωτικό σκοπό της φορολογίας και έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- **ü** Δεν είναι υπερβολικός ώστε να οδηγήσει σε φοροδιαφυγή

- **ü** Δεν καθιερώνει απαλλαγές

- **ü** Επιδιώκεται η ταχύτερη δυνατή βεβαίωσή του και η είσπραξή του με το μικρότερο δυνατό κόστος

- **ü** Υπάρχει σταθερότητα και σαφήνεια στην φορολογική νομοθεσία

- Ο κανόνας της απλότητας του φόρου σύμφωνα με τον οποίο η φορολογική νομοθεσία είναι απλή και κατανοητή, με τακτικές κωδικοποιήσεις των φορολογικών διατάξεων. Η εφαρμογή του κανόνα της απλότητας του φόρου βελτιώνει τις σχέσεις των φορολογούμενων και των φοροτεχνικών οργάνων, μειώνοντας την σύγχυση.

- Ο κανόνας της βεβαιότητας και της σταθερότητας όπου με βάση τον συγκεκριμένο κανόνα, οι φορολογούμενοι είναι σε θέση να γνωρίζουν τον φόρο που θα πρέπει να πληρώσουν αλλά και τον τρόπο που θα πρέπει να τον εξοφλήσουν, αν ο νόμος είναι απλοί και κατανοητοί χωρίς να μεταβάλλονται τακτικά.

- Ο κανόνας της καταλληλότητας του φόρου, σύμφωνα με τον οποίο ο φόρος θα πρέπει να είναι κατάλληλος όσον αφορά τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο πληρωμής του. Η καταλληλότητα του χρόνου πληρωμής αναφέρεται στον χρόνο που διευκολύνει τον φορολογούμενο και συνήθως αυτός συμπίπτει με τον χρόνο

---

⁹ Φλώρος Γ. Αριστείδης, (2004), Φορολογική Λογιστική, Αθήνα Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, σελ. 23-26

πραγματοποίησης του εισοδήματος. Ο κατάλληλος τόπος για την πληρωμή του φόρου είναι συνήθως ο τόπος κατοικίας ή διαμονής ή η επαγγελματική εγκατάσταση του φορολογούμενου. Τέλος για την εφαρμογή της καταλληλότητας του τρόπου πληρωμής στους φορολογούμενους θα πρέπει να παρέχεται κάθε δυνατή διευκόλυνση, όπως δόσεις, κλπ.

- Ο κανόνας του ελάχιστου ορίου συντήρησης με βάση τον οποίο ένα τμήμα του εισοδήματος των φορολογούμενων δεν θα πρέπει να υπάγεται στην φορολογία. Το τμήμα αυτό του εισοδήματος καλείται ελάχιστο όριο συντήρησης και θεωρείται ότι καλύπτει τις απαραίτητες ανάγκες του φορολογούμενου και της οικογένειάς του.

- Ο κανόνας διαφορισμού των εισοδημάτων σύμφωνα με τον οποίο η φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου εξαρτάται από τη πηγή προέλευσης του εισοδήματός του. Με βάση τον συγκεκριμένο κανόνα μεγαλύτερη φοροδοτική ικανότητα, παρόλο που αποκτούν το ίδιο ύψος εισοδήματος, έχουν οι φορολογούμενοι που αποκτούν εισοδήματα από κεφάλαιο και μικρότερη όσοι αποκτούν εισόδημα από προσωπική εργασία, κατά συνέπεια θα πρέπει να υπάρχει διαφορετική φορολογική επιβάρυνση.

- Ο κανόνας αποφυγής της διπλής φορολογίας είτε μέσα στο ίδιο κράτος είτε μεταξύ διαφορετικών κρατών. Ο κανόνας είναι ιδιαίτερα σημαντικός αφού η επιβολή διπλής φορολογίας οδηγεί σε φοροδιαφυγή, μειώνει την επιχειρηματική προσπάθεια και δημιουργεί φορολογικές ανισότητες. Οι παρακάτω μέθοδοι εφαρμόζονται για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης:

- Έκπτωση του φόρου που καταβάλλεται σε ξένο κράτος για εισόδημα που φορολογείται, πχ και στην Ελλάδα

- Εξαίρεση ή απαλλαγή από την φορολογία είτε των προσώπων που είναι κάτοικοι άλλων χωρών είτε φορολόγηση μόνο των εισοδημάτων που προκύπτουν στην επικράτειά τους.

- Διαίρεσης ή κατανομής του εισοδήματος και το ένα μέρος φορολογείται στην χώρα κατοικίας του φορολογούμενου και το άλλο μέρος στην χώρα απόκτησης του εισοδήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΝΟΜΟΣ 4172/2013)

2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2.1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος εφαρμόζεται για την φορολογία εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων αλλά και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων. Έτσι ως φορολογούμενος νοείται κάθε πρόσωπο (φυσικό, νομικό ή νομική οντότητα) που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος¹⁰. Ως νομικές οντότητες θεωρούνται τα μορφώματα εταιρικής ή μη οργάνωσης (είτε έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα είτε όχι) και που δεν είναι ούτε φυσικά ούτε νομικά πρόσωπα. Νομικές οντότητες θεωρούνται τα ακόλουθα:

- ü Οι συνεταιρισμοί
- ü Οι οργανισμοί
- ü Οι υπεράκτιες ή εξωχώριες εταιρείες
- ü Όλες οι μορφές εταιρειών ιδιωτικών επενδύσεων
- ü Κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα
- ü Τα ιδρύματα και τα σωματεία
- ü Οι εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίου, περιουσίας, διαθήκης, κληρονομιάς, κληροδοσίας ή δωρεάς
- ü Οι κοινοπραξίες
- ü Οι εταιρείες αστικού δικαίου
- ü Οι συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες
- ü Οι κοινωνίες αστικού δικαίου

Ως συνδεδεμένα πρόσωπα θεωρούνται τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην διοίκηση, το έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου (άμεση ή έμμεση συμμετοχή) και πιο συγκεκριμένα τα παρακάτω:

---

¹⁰ Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α' 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>

- Συμμετοχή στο κεφάλαιο κατά 33% και άνω με βάση την αξία ή τον αριθμό ή τα δικαιώματα σε κέρδη ή τα δικαιώματα σε ψήφους.
- Υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή άσκησης καθοριστικής επιρροής ή δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής.

Οι φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδας φορολογούνται για το συνολικό τους εισόδημα, το οποίο αποκτάται εντός ορισμένου φορολογικού έτους, είτε προκύπτει στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Αντίθετα όσοι δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας φορολογούνται μόνο για το εισόδημα που αποκτούν στην ημεδαπή.

2.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ – ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Για να θεωρηθεί ένα φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας θα πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή να έχει στην Ελλάδα τη συνήθη διαμονή του ή τα ζωτικά του συμφέροντα (προσωπικοί, οικονομικοί ή κοινωνικοί δεσμοί).
- Να είναι προξενικός, διπλωματικός ή δημόσιος λειτουργός ή δημόσιος υπάλληλος που έχει ελληνική ιθαγένεια αλλά υπηρετεί στο εξωτερικό

Για να θεωρηθεί ένα φυσικό πρόσωπο κάτοικος Ελλάδας θα πρέπει να βρίσκεται στην Ελλάδα για συνεχόμενο χρονικό διάστημα που ξεπερνά τις 183 ημέρες, συμπεριλαμβανομένων και σύντομων διαστημάτων στο εξωτερικό. Δεν θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι όσων η διαμονή δεν ξεπερνά τις 365 ημέρες αλλά βρίσκονται στην Ελλάδα αποκλειστικά για τουριστικούς, ιατρικού, θεραπευτικούς ή παρόμοιους ιδιωτικούς σκοπούς.

Για να θεωρηθεί ένα νομικό πρόσωπο ή μια νομική οντότητα ως κάτοικος Ελλάδας θα πρέπει να:

- Έχει συσταθεί ή ιδρυθεί με βάση το ελληνικό δίκαιο
- Έχει καταστατική έδρα στην Ελλάδα
- Ασκείται η πραγματική διοίκηση του νομικού προσώπου από την Ελλάδα

Η έννοια της πραγματική διοίκησης στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά και συνθήκες όπου εξετάζονται τα ακόλουθα:

- Ο τόπος άσκησης της καθημερινής διοίκησης
- Ο τόπος λήψης στρατηγικών αποφάσεων
- Ο τόπος πραγματοποίησης της ετήσια γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων
- Ο τόπος τήρησης των βιβλίων και στοιχείων
- Ο τόπος που συνεδριάζει το διοικητικό συμβούλιο ή άλλα εκτελεστικά όργανα της διοίκησης
- Ο τόπος κατοικίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή άλλων εκτελεστικών οργάνων της διοίκησης

Ως μόνιμη εγκατάσταση ορίζεται ο τόπος άσκησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (συνολικά ή μερικά) μιας επιχείρησης και περιλαμβάνει κυρίως:

- Τον τόπο διοίκησης
- Τα υποκαταστήματα
- Τα γραφεία
- Τα εργοστάσια
- Τα εργαστήρια
- Τα ορυχεία, μεταλλεία, πηγές πετρελαίου ή αερίου, λατομεία ή άλλους τόπους εξόρυξης φυσικών πόρων
- Τα εργοτάξια ή τα έργα κατασκευής ή συναρμολόγησης ή δραστηριότητες επίβλεψης που διαρκούν για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες

Αντίθετα τα παρακάτω δεν συνιστούν μόνιμη εγκατάσταση:

- Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για αποθήκευση, έκθεση ή παράδοση αγαθών ή εμπορευμάτων τα οποία ανήκουν στην επιχείρηση
- Η διατήρηση αποθεμάτων αγαθών ή εμπορευμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση και προορίζονται να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για αποθήκευση, έκθεση ή παράδοση

- Η διατήρηση αποθεμάτων αγαθών ή εμπορευμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση για την επεξεργασία τους από άλλη επιχείρηση
- Η διατήρηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων προπαρασκευαστικού ή βοηθητικού χαρακτήρα
- Η διεξαγωγή εργασιών μέσω μεσίτη, γενικού αντιπροσώπου με προμήθεια ή άλλου ανεξάρτητου πράκτορα, όταν οι εργασίες αυτές διεξάγονται στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής τους δραστηριότητας

2.1.3 ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το φορολογητέο εισόδημα προκύπτει από την αφαίρεση των εκπιπτέων δαπανών, έτσι όπως ορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, από το ακαθάριστο εισόδημα. Οι κατηγορίες των ακαθάριστων εισοδημάτων είναι:

- Το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις (που παρέχεται στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό αλλά πληρώνεται από το ελληνικό δημόσιο)
- Το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
- Το εισόδημα από κεφάλαιο
- Το εισόδημα που προκύπτει από την υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Για την εξεύρεση του φορολογητέου εισοδήματος συνυπολογίζονται τα εισοδήματα και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται εντός του φορολογικού έτους. Συνήθως το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος, εκτός και αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα (με διπλογραφικά βιβλία) που το φορολογικό τους έτος είναι δυνατό να ξεκινά 1η Ιουλίου και να λήγει την 30^η Ιουνίου, αλλά δεν μπορεί να ξεπερνά τους δώδεκα μήνες. Οι μοναδικές περιπτώσεις το φορολογικό έτος να είναι διαφορετικό από δώδεκα μήνες είναι για:

- Ημεδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες να κατέχονται από αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, σε ποσοστό που ξεπερνά το 50% και να χρησιμοποιούν το φορολογικό έτος του αλλοδαπού προσώπου.
- Κατά την έναρξη ή λήξη των εργασιών ή των δραστηριοτήτων στην διάρκεια του φορολογικού έτους

Σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι αποκτούν εισόδημα και από το εξωτερικό, ο φόρος που έχει καταβληθεί στο εξωτερικό αφαιρείται από τον φόρο που αναλογεί στο συγκεκριμένο εισόδημα. Άρα το ύψος του φόρου που αφαιρείται δεν μπορεί να ξεπερνά το ποσό του φόρου που αναλογεί για το συγκεκριμένο εισόδημα στην Ελλάδα.

2.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

2.2.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Ως ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις νοείται κάθε εισόδημα (σε χρήμα ή είδος) το οποίο αποκτάται από υφιστάμενη, παρελθούσα ή μελλοντική εργασιακή σχέση¹¹. Για την ύπαρξη εργασιακής σχέσης ένα φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να παρέχει υπηρεσίες:

- Με σύμβαση εργασίας, σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο.
- Με έγγραφη ή προφορική σύμβαση, με βάση την οποία υπάρχει εξαρτημένη εργασία με άλλο πρόσωπο το οποίο ορίζει και ελέγχει τον τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης της εργασίας.
- Των οποίων η ρύθμιση υπόκειται στην νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου.
- Ως διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.
- Ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών.
- Με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεις έργου με φυσικά νομικά πρόσωπα (που δεν διατηρούν επαγγελματική εγκατάσταση που διαφέρει από την κατοικία τους) και δεν ξεπερνούν τις τρεις ή αν τις ξεπερνούν δεν υπερβαίνουν το 75% του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα του ενός φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει τις υπηρεσίες.

---

¹¹ Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α΄ 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>

Στα ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνονται:

- Τα ημερομίσθια, οι μισθοί, τα επιδόματα ασθενείας, αδειάς και εορτών, η αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας, καθώς και οι αμοιβές, οι προμήθειες, τα επιμίσθια και τα φιλοδορήματα.
- Τα επιδόματα, όπως του κόστους διαβίωσης, του ενοικίου και της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού.
- Η αποζημίωση για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης. Οι συντάξεις οι οποίες καταβάλλονται από κύριο ή επικουρικό ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης, αλλά και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.
- Το εφάπαξ ή περιοδικό ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.
- Κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

Στο φορολογητέο εισόδημα των εργαζόμενων ή των συγγενών τους συνυπολογίζεται και κάθε παροχή σε είδος, στην αγοραία αξία του, από τη στιγμή που η συνολική αξία των παροχών σε είδος ξεπερνά τα 300€ ετησίως. Κατ' εξαίρεση οι παρακάτω παροχές ή παραχωρήσεις, σε εργαζόμενους, εταίρους ή μετόχους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες) συνυπολογίζονται ως εξής:

- Η αγοραία αξία παραχώρησης οχήματος υπολογίζεται σε ποσοστό 30% του κόστους του οχήματος, που θα πρέπει να καταχωρείται ως δαπάνη απόσβεσης στα βιβλία του εργοδότη, συνυπολογίζοντας τα τέλη κυκλοφορίας, τις δαπάνες επισκευών, συντηρήσεων και του χρηματοδοτικού κόστους για την αγορά ή την μίσθωσή του. Αν το κόστος είναι μηδενικό, η αγοραία αξία παραχώρησης υπολογίζεται σε 30% της μέσης δαπάνης ή απόσβεσης των τελευταίων τριών ετών.
- Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου με έγγραφη συμφωνία αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει από τους τόκους που θα καταβάλλονταν αν το επιτόκιο υπολογισμού ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς. Αν δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία δανεισμού, ως αρχικό κεφάλαιο

νοείται η παροχή σε είδος, ενώ αν προκαταβληθούν περισσότεροι των τριών μισθών θεωρείται δάνειο.

- Η αγοραία αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών και προσδιορίζεται κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ή μεταβίβασής του ανεξάρτητα αν ισχύει ή έχει παύσει η εργασιακή σχέση. Ως αγοραία αξία λαμβάνεται η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη από την τιμή διάθεσης του δικαιώματος.
- Η αγοραία αξία παραχώρησης κατοικίας που αποτιμάται στο ποσό μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή αν η κατοικία είναι ιδιόκτητη σε 3% της αντικειμενικής του αξίας.

2.2.2 ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προκύπτει από το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές έπειτα από την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, αποσβέσεων και προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις¹². Στα έσοδα συμπεριλαμβάνονται και τα έσοδα από πώληση στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισής της. Οι εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες θα πρέπει να:

- πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή σύμφωνα με τις συνήθεις συναλλαγές της.
- αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και η αξία της δεν θα πρέπει να είναι ανώτερη ή κατώτερη της αγοραίας.
- εγγράφονται στα βιβλία της επιχείρησης με βάση τα κατάλληλα δικαιολογητικά.

Αντίθετα από τα ακαθάριστα έσοδα δεν εκπίπτουν οι ακόλουθες δαπάνες:

- οι τόκοι δανείων που λαμβάνονται από τρίτους κατά το ποσό που ξεπερνούν τους τόκους που θα προέκυπταν από επιτόκια ίδια με το επιτόκιο δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

---

¹² Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α' 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>

- Οι δαπάνες άνω των 500€ που δεν εξοφλούνται με την χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές.
- Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις που ξεπερνούν τις εκ του νόμου ορισθείσες.
- Τα πρόστιμα, οι ποινές και οι προσαυξήσεις.
- Η παροχή ή η λήψη χρηματικών ή εμπράγματων αμοιβών που συνιστούν ποινικό αδίκημα.
- Οι φόροι, τέλη και εισφορές.
- Το τεκμαρτό μίσθωμα που ξεπερνά το 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.
- Οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων όταν ξεπερνούν τα 300€ ανά συμμετέχοντα ή το 0,5% του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης.
- Οι προσωπικές δαπάνες.
- Οι δαπάνες που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο ή που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, εκτός και αν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές.

2.2.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ως εισόδημα από κεφάλαιο νοούνται τα ακόλουθα εισοδήματα, τα οποία αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο σε είδος ή μετρητά:

- Τα μερίσματα, δηλαδή εισοδήματα από:
  - Ø Μετοχές
  - Ø Ιδρυτικούς τίτλους ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη
  - Ø Άλλα εταιρικά δικαιώματα, όπως μερίδια, κλπ.
  - Ø Συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων

- Ø Διανομές κερδών νομικών προσώπων
- Οι τόκοι
- Τα δικαιώματα, δηλαδή εισοδήματα όπως:
  - Ø Το δικαίωμα για την χρήση ή το αντάλλαγμα χρήσης
  - Ø Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας
  - Ø Διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
  - Ø Εμπορικών σημάτων
  - Ø Τεχνογνωσίας
  - Ø Εκμίσθωσης βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και εμπορευματοκιβωτίων και συναφών δικαιωμάτων
- Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία, σε χρήμα ή είδος και αφορά εκμίσθωση, ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων.

2.2.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το εισόδημα από μεταβίβαση κεφαλαίου διαχωρίζεται σε εισόδημα μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας και εισόδημα μεταβίβασης τίτλων. Στην πρώτη περίπτωση το εισόδημα των παρακάτω περιπτώσεων φυσικών προσώπων που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα είναι το εισόδημα που προκύπτει από την υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία:

- Ακίνητης περιουσίας
- Ιδανικών μεριδίων ακίνητης περιουσίας
- Εμπράγματος δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας

Η υπεραξία υπολογίζεται από την διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που έχει καταβληθεί από τον φορολογούμενο και της τιμής πώλησης ή της αξίας ανταλλάγματος που λαμβάνεται αποπληθωρισμένη. Η αξία κτήσης κατά περίπτωση προσδιορίζεται ως εξής:

- Σε περιπτώσεις μεταβίβασης με επαχθή αιτία είναι το τίμημα όπως προκύπτει από το συμβόλαιο.
- Σε περιπτώσεις μεταβίβασης με χαριστική αιτία ή από κληρονομιά είναι η αξία με βάση την οποία υπολογίστηκε ο φόρος δωρεάς, γονικής παροχής ή κληρονομιάς.
- Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις υπολογίζεται με βάση την τιμή μεταβίβασης επί τον Δείκτη Τιμών Κατοικιών του έτους κτήσης προς τον Δείκτη Τιμών Κατοικιών του προηγούμενου της μεταβίβασης έτους.

Η προκύπτουσα υπεραξία απομειώνεται με συντελεστές από 100% έως 60% ανάλογα τα έτη διακράτησης από 1 έως 26 έτη. Αν η διακράτηση του ακινήτου ξεπερνά τα πέντε έτη τότε από την απομειωμένη υπεραξία αφαιρείται ποσό έως 25.000€ και φορολογείται το υπόλοιπο.

Η μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης αλλά και η μεταβίβαση τίτλων αναφέρεται στις εξής περιπτώσεις:

- Μετοχών σε μη εισηγμένη εταιρεία
- Μετοχές εισηγμένων εταιρειών εφόσον ο μεταβιβάζων συμμετέχει με ποσοστό που ξεπερνά το 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου
- Μεριδία ή μετοχές σε προσωπικές εταιρείες
- Κρατικά ή εταιρικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια Δημοσίου
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Η υπεραξία υπολογίζεται από την διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τιμής πώλησης, συνυπολογίζοντας τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης.

2.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Στην φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων υπάγονται:

- Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες

- Οι προσωπικές εταιρείες
- Τα μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και σωματεία και ιδρύματα.
- Οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις αυτών
- Οι κοινωνίες αστικού δικαίου καθώς και οι αστικές, συμμετοχικές και αφανείς εταιρείες που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα.
- Οι κοινοπραξίες
- Οι νομικές οντότητες

Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων προσδιορίζεται όπως και στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Επίσης συμπεριλαμβάνονται η κεφαλαιοποίηση ή διανομή κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος. Ειδικά το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και δεν έχουν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση απαλλάσσεται του φόρου.

2.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

2.4.1 ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Το φορολογητέο εισόδημα των μισθωτών και συνταξιούχων φορολογείται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 1: Κλίμακα φορολογίας μισθών και συντάξεων

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 25.000€	22%
Από 25.001€ έως 42.000€	32%
Πάνω από 42.000€	42%

Πηγή: Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α΄ 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>

Το ποσό του προκύπτοντος φόρου μειώνεται κατά 2.100€ όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν ξεπερνά τις 21.000€ και μέχρι το ποσό του αναλογούντος φόρου. Όταν το φορολογητέο εισόδημα ξεπερνά τις 21.000€ και μέχρι τις 42.000€ το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά 100€ για κάθε 1.000€ φορολογητέο εισόδημα.

Αυτοτελώς φορολογούνται τα ακόλουθα εισοδήματα με τους παρακάτω φορολογικούς συντελεστές:

- Εισόδημα από μισθωτή εργασία των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού (15%).
- Εισόδημα από μισθωτή εργασία του κατώτερου πληρώματος των πλοίων του εμπορικού ναυτικού (10%).
- Τα ασφαλίσματα τα οποία καταβάλλονται σε ομαδικά ασφαλιστήρια συνταξιοδοτικών συμβολαίων, με συντελεστές:
  - Ø 15% για περιοδικά καταβαλλόμενες παροχές
  - Ø 10% για εφάπαξ καταβαλλόμενες παροχές έως 40.000€
  - Ø 20% για εφάπαξ καταβαλλόμενες παροχές άνω των 40.000€
- Οι αποζημιώσεις που παρέχονται από οποιοδήποτε φορέα λόγω διακοπής της εργασιακής σχέσης ή άλλης σύμβασης, με συντελεστές:
  - Ø 0% για αποζημίωση έως 60.000€
  - Ø 10% για αποζημίωση από 60.001€ έως 100.000€
  - Ø 20% για αποζημίωση από 100.001€ έως 150.000€
  - Ø 30% για αποζημίωση άνω των 150.000€

2.4.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με βάση την παρακάτω κλίμακα:

Πίνακας 2: Φορολογική κλίμακα για κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 50.000€	26%
Πάνω από 50.000€	33%

Πηγή: Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α' 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>

Κατ' εξαίρεση τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται με συντελεστή 13% και τα φυσικά πρόσωπα που έχουν έναρξη επιτηδεύματος από την 1^η Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία πρώτα έτη, φορολογούνται με μειωμένο κατά 50% του φορολογικού συντελεστή του πρώτου κλιμακίου εφόσον το ακαθάριστο ετήσιο εισόδημα δεν ξεπερνά τις 10.000€

2.4.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Τα εισοδήματα από κεφάλαιο κατά περίπτωση φορολογούνται με τους παρακάτω συντελεστές:

- 10% τα μερίσματα
- 15% οι τόκοι
- 20% τα δικαιώματα
- 11% το εισόδημα από ακίνητη περιουσία που δεν ξεπερνά τα 12.000€ και 33% όταν τα υπερβαίνει

Το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή 15%.

2.4.4 ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία αλλά και οι τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που τηρούν απλογραφικά βιβλία, φορολογούνται με συντελεστή 29%. Όταν τα νομικά πρόσωπα και οντότητες (πλην των κεφαλαιουχικών εταιρειών) τηρούν απλογραφικά βιβλία φορολογούνται με τους συντελεστές της κλίμακας των φυσικών προσώπων. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών φορολογούνται με συντελεστή 13%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3.1 ΑΥΣΤΡΙΑ

Φορολογικός κάτοικος στην Αυστρία θεωρείται το πρόσωπο που διαμένει στην χώρα περισσότερους από έξι μήνες εντός του φορολογικού έτους και φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημά του¹³. Όσοι δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι στην Αυστρία φορολογούνται μόνο για τα εισοδήματα που αποκτούν στην χώρα ενώ υπάρχουν συμβάσεις αποφυγής της διπλής φορολογίας μεταξύ όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κλίμακα φορολόγησης των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων είναι προοδευτική και πιο συγκεκριμένα κλιμακώνεται ως εξής:

Πίνακας 3: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων - Αυστρία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 10.999€	0%
Από 11.000€έως 25.000€	36,5%
Από 25.001€έως 60.000€	43,2%
Πάνω από 60.000€	50%

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα έως 10.999€ το εισόδημα είναι αφορολόγητο, ενώ υπάρχουν και πρόσθετες φοροαπαλλαγές και μειώσεις φόρους ανάλογα τα προσωπικά χαρακτηριστικά των φορολογούμενων. Ο φόρος παρακρατείται από τον μισθό των εργαζόμενων και αποδίδεται στις φορολογικές αρχές από τον εργοδότη. Οι φορολογικές δηλώσεις υποβάλλονται μέχρι τις 30 Απριλίου αλλά μόνο από τους εργαζόμενους που είτε λαμβάνουν και άλλες

¹³ Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Austria, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/austria/index_en.htm

αποδοχές πάνω από το αφορολόγητο όριο είτε απασχολούνται από δύο ή περισσότερους εργοδότες ταυτόχρονα.

Οι αυτοαπασχολούμενοι στην Αυστρία φορολογούνται με την ίδια φορολογική κλίμακα με τους μισθωτούς, για τα ακαθάριστα έσοδά τους έπειτα από την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Ο φορολογικός συντελεστής για τα νομικά πρόσωπα για το 2014 είναι 25%¹⁴. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 20% ενώ ο μειωμένος συντελεστής είναι 10%¹⁵.

3.2 ΒΕΛΓΙΟ

Οι φορολογικοί κάτοικοι του Βελγίου είναι όσοι διαμένουν στην χώρα περισσότερους από έξι μήνες και φορολογούνται για το παγκόσμιο εισόδημά τους, ενώ όσοι δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι στην χώρα φορολογούνται μόνο για το εισόδημα το οποίο αποκτούν εκεί. Η φορολογική κλίμακα είναι προοδευτικά αύξουσα για το ακαθάριστο εισόδημα έπειτα από την αφαίρεση των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικές φοροαπαλλαγές υπάρχουν ανάλογα στην προσωπική κατάσταση των φορολογουμένων αλλά και εκπτώσεις φόρου για κάποιες κατηγορίες δαπανών. Η φορολογική κλίμακα μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων για τα εισοδήματα του 2014 είναι:

Πίνακας 4: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων - Βέλγιο

Φοροληγτέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 8.680€	25%
Από 8.680,01€έως 12.360€	30%
Από 12.360,01€έως 20.600€	40%

¹⁴ ABA Invest in Austria, (2015), Taxes, ανακτήθηκε από <http://investinaustria.at/en/business-location-austria/taxes.php>

¹⁵ Federal Ministry of Finance, (2015), Taxation – VAT Assessment & Refund, ανακτήθηκε από <https://english.bmf.gv.at/taxation/Supplying-in-Austria.html>

Από 20.600,01€ έως 37.750€	45%
Πάνω από 37.750,01€	50%

Ο φόρος υπολογίζεται μια φορά τον χρόνο με βάση την υποβληθείσα δήλωση αλλά παρόλα αυτά κατά την διάρκεια του έτους οι εργοδότες παρακρατούν ένα ποσοστό του μηνιαίου εισοδήματος για την αντιστάθμιση της φορολογικής επιβάρυνσης.

Για την εύρεση του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος εφαρμόζονται δύο μέθοδοι στο Βέλγιο, είτε με την εφαρμογή ενός σταθερού συντελεστή είτε έπειτα από την αφαίρεση των πραγματικών δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα. Αν δεν υποβληθούν με την φορολογική δήλωση οι πραγματικές δαπάνες, (κάποιες από τις οποίες είναι τα έξοδα μετάβασης από την κατοικία στην εργασία, τα έξοδα στέγασης, εκπαίδευσης, ένδυσης) τότε αφαιρούνται με βάση ένα σταθερό συντελεστή¹⁶. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στο Βέλγιο είναι 21%, ενώ εφαρμόζονται δύο μειωμένοι 6% και 12%¹⁷. Όλες οι εταιρείες, οι φορείς και τα ιδρύματα που ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα και έχουν έδρα στο Βέλγιο υποχρεούνται να υποβάλλουν μια φορά τον χρόνο δήλωση φορολογίας και φορολογούνται με συντελεστή 33,99% (σε κάποιες περιπτώσεις εφαρμόζεται προοδευτικά μειωμένος φορολογικός συντελεστής)¹⁸.

3.3 ΓΑΛΛΙΑ

Οι φορολογικοί κάτοικοι της Γαλλίας (που διαμένουν περισσότερο από έξι μήνες στην χώρα), φορολογούνται για όλα τους τα εισοδήματα με βάση την εθνική φορολογική νομοθεσία, ενώ οι υπόλοιποι (μη κάτοικοι) για το εισόδημα που αποκτούν στην Γαλλία. Το φορολογητέο εισόδημα προκύπτει έπειτα από την

¹⁶ Portal Belgium.be, (2015), Taxes – Income Taxes, ανακτήθηκε από http://www.belgium.be/en/taxes/income_tax/

¹⁷ European Commission, (2015), VAT Rates Applied in the Member States of the European Union, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

¹⁸ Business.Belgium.be, (2015), Corporation Tax, ανακτήθηκε από http://business.belgium.be/en/managing_your_business/taxation_and_accounting/corporation_tax/

αφαίρεση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών και φορολογείται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 5: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Γαλλία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 9.690€	0%
Από 9.690€έως 26.764€	14%
Από 26.764€έως 71.754€	30%
Από 71.754€έως 151.956€	41%
Πάνω από 151.956€	45%

Οι φορολογούμενοι έχουν την επιλογή να καταβάλλουν τον ετήσιο φόρο μια φορά τον χρόνο έως το τέλος Ιουνίου (η φορολογική δήλωση θα πρέπει να υποβάλλεται έως τέλος Μαΐου) ή να καταβάλλουν τον φόρο μηνιαία (η συγκεκριμένη επιλογή θα πρέπει να γνωστοποιηθεί στις φορολογικές αρχές). Ο φορολογικός συντελεστής για την φορολόγηση των κερδών των νομικών προσώπων στην Γαλλία είναι 33,30%¹⁹. Στην Γαλλία εκτός από τον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ, ο οποίος είναι 20%, υπάρχουν και τρεις μειωμένοι που εφαρμόζονται σε ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες και είναι 2,10%, 5,5% και 10%²⁰.

3.4 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

¹⁹ Trading Economics, (2015), France Corporate Tax Rate, ανακτήθηκε από <http://www.tradingeconomics.com/france/corporate-tax-rate>

²⁰ European Commission, (2015), VAT Rates Applied in the Member States of the European Union, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

Τα εισοδήματα που φορολογούνται στην Γερμανία προέρχονται από τις εξής κατηγορίες²¹:

- Γεωργία και δασοκομία
- Εμπόριο ή επιχειρηματικότητα
- Ανεξάρτητα επαγγέλματα
- Μισθωτή εργασία
- Επενδύσεις κεφαλαίου
- Ενοίκια και δικαιώματα
- Λοιπά εισοδήματα

Το καθαρό εισόδημα προκύπτει έπειτα από την αφαίρεση των σχετικών εξόδων της κάθε κατηγορίας εσόδων, ενώ οι ζημιές κάποιας κατηγορίας (εκτός των επενδύσεων κεφαλαίου), μπορούν να συμψηφιστούν με τα κέρδη των υπολοίπων. Σε κάποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται και περαιτέρω μειώσεις και έτσι προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα το οποίο για τους άγαμους φορολογείται ως εξής:

Πίνακας 6: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Γερμανία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 8.354€	0%
Από 8.355€έως 52.881€	14%
Από 52.882€έως 250.730€	42%
Πάνω από 250.731€	45%

²¹ PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries- Germany, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Germany-Individual-Taxes-on-personal-income>

Για τα έγγαμα ζευγάρια το φορολογητέο εισόδημα κάθε κλίμακας διπλασιάζεται. Επί του φόρου εισοδήματος επιβάλλεται και εισφορά αλληλεγγύης με συντελεστή 5,5%, αλλά και προσαύξηση 8% ή 9% επί του φόρου, για τα μέλη των επίσημα αναγνωρισμένων εκκλησιών. Για τις ατομικές επιχειρήσεις και τις συνεργασίες υπάρχει αφορολόγητο όριο 24.500€ αλλά το αφορολόγητο όριο δεν ισχύει για τις εταιρείες. Ο εταιρικός φόρος επιβάλλεται με σταθερό συντελεστή ίσο, με 15% και περαιτέρω επί του φόρου επιβάλλεται εισφορά αλληλεγγύης με συντελεστή 5,5%. Επίσης επιβάλλεται φόρος επιτηδεύματος ο οποίος διαφέρει ανάλογα με την τοποθεσία και κυμαίνεται από 7% (σε μικρά χωριά και υποβαθμισμένες περιοχές) έως 17,10% (στο Μόναχο). Ενδεικτικά η συνολική επιβάρυνση στα εταιρικά κέρδη των εταιρειών στο Μόναχο είναι 33%. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Γερμανία είναι 19% ενώ ο μειωμένος 7%²².

3.5 ΕΣΘΟΝΙΑ

Οι ιδιώτες (μισθωτοί, συνταξιούχοι και επιτηδευματίες) φορολογούνται με ενιαίο συντελεστή 20% ενώ υπάρχουν βασικές φοροαπαλλαγές για όλους του φορολογούμενους και μειώσεις σε ειδικές κατηγορίες δαπανών. Μερικές συντάξεις φορολογούνται με συντελεστή φόρου εισοδήματος 10%. Το βασικό αφορολόγητο καθαρό εισόδημα των ιδιωτών είναι 1.848€ ενώ δεν φορολογούνται τα επιδόματα ανεργίας, ενώ μειώσεις από τον φόρο ισχύουν για τις δαπάνες τόκων για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, κάποιες εκπαιδευτικές δαπάνες, κλπ. Επίσης δικαίωμα για την επιβολή πρόσθετων φόρων έχουν και οι τοπικές διοικήσεις. Οι εταιρείες και οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει να υποβάλλουν δηλώσεις μηνιαία, καταβάλλοντας, έπειτα από εκτιμήσεις φόρο εισοδήματος έως την 10^η ημέρα μετά το τέλος του τρέχοντος μήνα²³.

Στις εταιρείες, που είναι φορολογικοί κάτοικοι της Εσθονίας αλλά στις μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών εταιρειών που έχουν καταχωρηθεί στην Εσθονία, υπάρχει φοροαπαλλαγή στα αδιανέμητα κέρδη που προέρχονται από όλες τις

---

²² European Commission, (2015), VAT Rates Applied in the Member States of the European Union, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

²³ Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Estonia, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/estonia/index_en.htm

κατηγορίες εισοδημάτων²⁴. Σε φορολόγηση υπόκεινται μόνο τα διανεμόμενα κέρδη με αναλογία 20/80 (φόρος/ διανεμηθέντα κέρδη), δηλαδή 20%²⁵. Οι συντελεστές ΦΠΑ στην Εσθονία είναι 20% ο κανονικός και 9% ο μειωμένος.

3.6 ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Στην Ιρλανδία φορολογικοί κάτοικοι θεωρούνται όσοι διαμένουν στην χώρα 183 ημέρες εντός του φορολογικού έτους ή για 280 ημέρες το τρέχον και το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η κλίμακα φορολογίας των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων είναι:

Πίνακας 7: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ιρλανδία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 33.800€	20%
Πάνω από 33.801€	40%

Ανάλογα τα προσωπικά στοιχεία των φορολογούμενων υπάρχουν κάποιες φορολογικές μειώσεις, ενώ ο φόρος εισοδήματος των μισθωτών παρακρατείται από τον εργοδότη και καταβάλλεται στις φορολογικές αρχές. Οι αυτοαπασχολούμενοι υποβάλλουν δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και καταβάλλουν τον φόρο έως τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, έναντι για το φόρο του τρέχοντος έτους και τυχόν υπόλοιπο από το προηγούμενο έτος.

Οι εταιρείες για τα έσοδα από μερίσματα και τα καθαρά κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 12,5%, ενώ υψηλότερος συντελεστής (25%) επιβάλλεται σε εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα που διεξάγεται αποκλειστικά εκτός Ιρλανδίας, σε τόκους αλλά και στα εισοδήματα από την εκμετάλλευση γης,

²⁴ PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries – Estonia, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Estonia-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

²⁵ Gateway to eEstonia, (2015), For entrepreneur – Taxes – Income Taxes, ανακτήθηκε από https://www.eesti.ee/eng/teemad/ettevotja/ulevaade_eesti_maksususteemist/tulumaks

ορυχείων και την εξόρυξη πετρελαίου. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 23% και οι μειωμένοι ανάλογα τα αγαθά και τις υπηρεσίες διαφοροποιούνται σε 4,8%, 9% και 13,5%.

3.7 ΙΣΠΑΝΙΑ

Φορολογικοί κάτοικοι στην Ισπανία είναι όσοι διαμένουν την χώρα περισσότερες από 183 συνεχόμενες ημέρες σε μια περίοδο δώδεκα μηνών ή η βάση της επιχείρησης και τα οικονομικά συμφέροντα του φορολογούμενου βρίσκονται κυρίως στην Ισπανία. Η φορολόγηση των εισοδημάτων γίνεται με προοδευτικά αύξουσα κλίμακα, ενώ ανάλογα την ηλικία και την οικογενειακή κατάσταση υπάρχουν φοροαπαλλαγές και μειώσεις στον φόρο. Ο φόρος εισοδήματος και οι εργατικές εισφορές παρακρατούνται από τον εργοδότη και αποδίδονται στις φορολογικές αρχές. Οι φορολογικές δηλώσεις υποβάλλονται ετήσια από 3 Μαΐου έως 30 Ιουνίου²⁶.

Η φορολόγηση των εισοδημάτων κυρίως διακρίνεται σε δυο βασικές κατηγορίες, το εισόδημα από αποταμιεύσεις (στο οποίο περιλαμβάνονται τα μερίσματα, οι τόκοι, τα εισοδήματα από μεταβιβάσεις κεφαλαίου, κλπ) και το γενικά φορολογητέο εισόδημα που περιλαμβάνει όλα τα υπόλοιπα. Το εισόδημα από την 12^η Ιουλίου του 2015 έως την 31^η Δεκεμβρίου του 2015 φορολογείται με βάση την ακόλουθη κλίμακα²⁷:

Πίνακας 8: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ισπανία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 12.450€	19%
Από 12.450€ έως 20.200€	24%

²⁶ Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Spain, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/spain/index_en.htm

²⁷ PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries – Spain, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Spain-Individual-Taxes-on-personal-income>

Από 20.200€έως 35.200€	30%
Από 35.200€έως 60.000€	37%
Πάνω από 60.000€	45%

Για το 2015 ο εταιρικός φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 28% ενώ από την 1^η Ιανουαρίου του 2016 ο συντελεστής μειώνεται σε 25%. Για τις μικρές εταιρείες που πραγματοποιούν τζίρο μικρότερο από 10 εκ. € από το 2015 για κέρδη έως 300 χιλιάδες φορολογούνται με συντελεστή 25% και για κέρδη που ξεπερνούν το συγκεκριμένο ποσό με 28%. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Ισπανία είναι 21% και υπάρχουν δύο μειωμένοι 10% και 4%.

3.8 ΙΤΑΛΙΑ

Στην Ιταλία φορολογικοί κάτοικοι θεωρούνται όσοι διαμένουν στην χώρα περισσότερες από 183 συνεχόμενες ημέρες κατά την διάρκεια 12 μηνών ή έχουν τα βασικά οικονομικά τους συμφέροντα στην χώρα. Η φορολογική κλίματα των ιδιωτών (εργαζόμενων και αυτοαπασχολούμενων) είναι:

Πίνακας 9: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Ισπανία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 15.000€	23%
Από 15.001€έως 28.000€	27%
Από 28.001€έως 55.000€	38%
Από 55.001€ έως 75.000€	41%
Πάνω από 75.001€	43%

Ο φόρος των μισθωτών παρακρατείται από τον μηνιαίο μισθό και αν ο μισθωτός δεν έχει άλλη πηγή εισοδήματος δεν υποχρεούται στην υποβολή φορολογικής δήλωσης. Σε άλλη περίπτωση η δήλωση μπορεί να υποβληθεί έως την 30^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ενώ σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η υποβολή των δηλώσεων γίνεται σε έντυπη μορφή στις φορολογικές αρχές η προθεσμία είναι μεταξύ 2 Μαΐου και 30 Ιουνίου και ο φόρος πληρώνεται έως την 16^η Ιουλίου. Για ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα άνω των 300.000€ επιβάλλεται εισφορά αλληλεγγύης η οποία υπολογίζεται με συντελεστή 3% για το εισόδημα που υπερβαίνει το όριο (η έκτακτη εισφορά ισχύει από το 2011 έως και το 2016). Η συγκεκριμένη εισφορά αφαιρείται από το φορολογητέο εισόδημα του έτους.

Οι εταιρικές οντότητες στην Ιταλία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (27,5%) και σε περιφερειακό φόρο παραγωγής (3,9%). Σε κάποιους κλάδους ο περιφερειακός φόρος παραγωγής διαφοροποιείται, όπως για τις τράπεζες και τους χρηματοπιστωτικούς φορείς που είναι 4,2% ή τις ασφαλιστικές εταιρείες που είναι 5,3%. Ο συντελεστής ΦΠΑ είναι 22% και υπάρχουν δύο μειωμένοι συντελεστές 10% και 4%.

3.9 ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Στις Κάτω Χώρες φορολογικοί κάτοικοι θεωρούνται όσοι διατηρούν τους κύριους προσωπικούς ή οικονομικούς τους δεσμούς με την χώρα και φορολογούνται εκεί για τα παγκοσμίως αποκτηθέντα εισοδήματά τους. Η φορολογική κλίμακα των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων για το 2015 είναι:

Πίνακας 10: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Κάτω Χώρες

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 19.822€	8,35%
Από 19.822€έως 33.589€	13,85%

Από 33.589€έως 57.585€	42%
Πάνω από 57.585€	52%

Συγκεκριμένα με την παραπάνω φορολογική κλίμακα φορολογούνται τα εισοδήματα από εργασία και ιδιοκατοίκηση, αλλά και περιοδικές εισπράξεις και πληρωμές. Εισοδήματα από ουσιώδες συμφέρον φορολογούνται με συντελεστή 25% ενώ εισοδήματα από καταθέσεις και επενδύσεις με συντελεστή 30%. Η φορολογική δήλωση υποβάλλεται έως την 1^η Απριλίου κάθε έτους ενώ ο φόρος των εργαζομένων παρακρατείται μηνιαία από τον μισθό τους.

Ο εταιρικός φόρος επιβάλλεται με συντελεστή 25%, ενώ για τα κεφάλαια που επενδύονται δεν επιβάλλεται καμιά φορολογία με την προϋπόθεση τα κέρδη τους να διανέμονται στους μετόχους και τους κατόχους των τίτλων συμμετοχής εντός των οκτώ μηνών έπειτα από την λήψη του φορολογικού έτους. Στις Κάτω Χώρες ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 21% και υπάρχει ένας μειωμένος ίσος με 6%.

3.10 ΚΥΠΡΟΣ

Οι φορολογικοί κάτοικοι της Κύπρου είναι όσοι διαμένουν στο νησί τουλάχιστον 6 μήνες εντός του φορολογικού έτους και φορολογούνται για τα εισοδήματα που αποκτούν οπουδήποτε στον κόσμο. Η φορολογική κλίμακα των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων είναι προοδευτικά αύξουσα ως εξής:

Πίνακας 11: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Κύπρος

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 19.500€	0%
Από 19.501€έως 28.000€	20%
Από 28.001€έως 36.300€	25%

Από 36.301€έως 60.000€	30%
Πάνω από 60.001€	35%

Από το ακαθάριστο εισόδημα εκπίπτουν κάποιες κατηγορίες δαπανών, ενώ υπάρχουν φορολογικές ελαφρύνσεις για κάποιους φορολογούμενους ανάλογα την προσωπική τους κατάσταση. Οι φόροι εισοδήματος και οι εισφορές ασφάλισης παρακρατούνται από τον εργοδότη από τον μισθό των εργαζομένων και αποδίδονται. Υποχρέωση υποβολής δήλωση έχουν όσοι μισθωτοί αποκτούν φορολογητέο εισόδημα άνω των 19.500€και οφείλουν να υποβάλλουν την δήλωση σε έντυπη μορφή έως 30 Απριλίου και ηλεκτρονικά έως 31 Ιουλίου κάθε έτους. Ενώ οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει να υποβάλλουν έως την 1^η Αυγούστου προσωρινή φορολογική δήλωση με εκτίμηση του φορολογητέου εισοδήματος της προηγούμενης χρήσης και να προκαταβάλλουν τον φόρο σε δύο δόσεις έως την 31^η Ιουλίου η πρώτη και έως 31^η Δεκεμβρίου η δεύτερη. Αν το εισόδημα είναι μικρότερο των 70.000€ η δήλωση υποβάλλεται έντυπα έως 30 Ιουνίου ή ηλεκτρονικά έως 30 Σεπτεμβρίου. Ενώ αν το εισόδημα ξεπερνά τις 70.000€ ο φόρος καταβάλλεται έως την 1^η Αυγούστου και η δήλωση (που συνοδεύεται από ελεγμένους λογαριασμούς) έως την 31^η του δεύτερου έτους μετά την λήξη του φορολογικού έτους.

Ο φορολογικός συντελεστής των κερδών των εταιρειών στην Κύπρο είναι 12,5%, ενώ από τον φόρο εισοδήματος εξαιρούνται τα κεφαλαιουχικά κέρδη από την διάθεση χρεογράφων, τα μερίσματα, ο επαναπατρισμός κερδών και κεφαλαίου, κλπ. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 19% και οι μειωμένοι 9% και 5%.

3.11 ΛΕΤΟΝΙΑ

Στην Λετονία φορολογικοί κάτοικοι θεωρούνται όσοι διαμένουν στην χώρα 183 συνεχόμενες ημέρες σε διάστημα δώδεκα μηνών. Ο φόρος εισοδήματος των ιδιωτών (εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων) είναι σταθερός και επιβάλλεται με συντελεστή 23%. Προβλέπονται φορολογικές ελαφρύνσεις αλλά και μειώσεις φόρου για ορισμένες κατηγορίες δαπανών. Οι εργαζόμενοι που δεν έχουν εισόδημα

από άλλη πηγή δεν υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης (ο φόρος παρακρατείται και αποδίδεται από τον εργοδότη), ενώ αν επιθυμούν να υποβάλλουν δήλωση καθώς και οι αυτοαπασχολούμενοι οφείλουν να το πράξουν μεταξύ 1^{ης} Μαρτίου και 1^{ης} Ιουνίου. Οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει να προκαταβάλλουν τον φόρο σε τέσσερις τριμηνιαίες δόσεις.

Τα κέρδη κεφαλαίου φορολογούνται με συντελεστή 15%, ενώ τα λοιπά εισοδήματα με συντελεστή 10%. Τα κέρδη των εταιρειών φορολογούνται με συντελεστή 15% ενώ για τις εταιρείες που δεν είναι κάτοικοι της Λετονίας ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστές 2% έως 15% ανάλογα το είδος του εισοδήματος που αποκτούν²⁸. Ο συντελεστής ΦΠΑ είναι 21% και ο μειωμένος 12%.

3.12 ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Ο φόρος εισοδήματος για τους εργαζόμενους επιβάλλεται με σταθερό συντελεστή με ποσοστό 15% και παρακρατείται και αποδίδεται από των εργοδότη όπως και οι εισφορές ασφάλισης. Στα εισοδήματα των μισθωτών προβλέπονται φοροαπαλλαγές και μειώσεις στον φόρο για κάποιες κατηγορίες δαπανών²⁹. Για τους αυτοαπασχολούμενους τα κέρδη από ανεξάρτητη επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με συντελεστή 5% ενώ τα κέρδη ορισμένων επαγγελματιών, όπως δικηγόρων, συμβολαιογράφων, λογιστών, σχεδιαστών, δημοσιογράφων, κλπ με συντελεστή 15%. Οι αυτοαπασχολούμενοι σε κάποιες περιπτώσεις δικαιούνται να εκπέσουν κάποιες δαπάνες από τα ακαθάριστα έσοδά τους ενώ σε κάποιες άλλες την μείωση των ακαθάριστων εσόδων κατά 30%. Ο φόρος υπολογίζεται με βάση τα δηλωθέντα εισοδήματα στην δήλωση που υποβάλλεται (έντυπα ή ηλεκτρονικά) από την 1^η Μαΐου και μετά.

Ο κανονικός συντελεστής για την επιβολή φόρου στα κέρδη των εταιρειών είναι 15% ενώ όταν πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις μικρές και αγροτικές εταιρείες μπορούν να φορολογηθούν με 5%. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 21% και οι μειωμένοι 9% και 5%.

---

²⁸ Valsts ierēmumu dienests, (2015), Corporate Income Tax, ανακτήθηκε από <https://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=8&id=24&hl=2>

²⁹ Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Lithuania, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/lithuania/index_en.htm

3.13 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τα καθαρά εισοδήματα των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων στο Λουξεμβούργο φορολογούνται με προοδευτικά αύξουσα κλίμακα φορολογίας, η οποία όπως φαίνεται και από τον ακόλουθο πίνακα έχει 19 κλιμάκια.

Πίνακας 12: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Λουξεμβούργο

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 11.265€	0%
Από 11.265€έως 13.173€	8%
Από 13.173€έως 15.081€	10%
Από 15.081€έως 16.989€	12%
Από 16.989€έως 18.897€	14%
Από 18.897€έως 20.805€	16%
Από 20.805€έως 22.713€	18%
Από 22.713€έως 24.621€	20%
Από 24.621€έως 26.529€	22%
Από 26.529€έως 28.437€	24%
Από 28.437€έως 30.345€	26%
Από 30.345€έως 32.253€	28%
Από 32.253€έως 34.161€	30%

Από 34.161€έως 36.069€	32%
Από 36.069€έως 37.977€	34%
Από 37.977€έως 39.885€	36%
Από 39.855€έως 41.793€	38%
Από 41.793€έως 100.000€	39%
Πάνω από 100.000€	40%

Για τους εργαζόμενους ο φόρος παρακρατείται μηνιαία από τον εργοδότη και αποδίδεται στις φορολογικές αρχές και για όσους αποκτούν εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία υποβάλλουν δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος προαιρετικά, έως την 31^η Μαρτίου.

Ο συντελεστής φορολόγησης των κερδών των εταιρειών είναι 20% για κέρδη έως 15.000€ και 21% για τα υπερβάλλοντα κέρδη. Στον φόρο εισοδήματος πρόσθετη επιβάρυνση 7% επιβάλλεται ως συνεισφορά στο ταμείο απασχόλησης³⁰, δηλαδή ο φορολογική επιβάρυνση για κέρδη άνω των 15.000€είναι 22,47% (21%+21%*7%). Σε κάποιες περιπτώσεις στις επιχειρήσεις επιβάλλεται ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση ανάλογα το ύψος του Ενεργητικού της τελευταίας φορολογικής χρήσης, με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 13: Ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση εταιρειών στο Λουξεμβούργο

Σύνολο Ενεργητικού	Φόρος
Έως 350.000€	535€

³⁰ Le Gouvernement Du Grand – Duché de Luxembourg, (2015), Corporate Income Tax, ανακτήθηκε από <http://www.guichet.public.lu/entreprises/en/fiscalite/impots-benefices/benefices-soc-capitaux/impot-revenu-collectivites/index.html>

Από 350.001€έως 2.000.000€	1.605€
Από 2.000.001€έως 10.000.000€	5.350€
Από 10.000.001€έως 15.000.000€	10.700€
Από 15.000.001€έως 20.000.000€	16.050€
Πάνω από 20.000.001€	21.400€

Πηγή: PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries – Luxembourg, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Luxembourg-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

Επιπρόσθετα οι εταιρείες καταβάλλουν δημοτικό επαγγελματικό φόρο εισοδήματος, που διαφοροποιείται από Δήμο σε Δήμο, ενώ για την πόλη του Λουξεμβούργου είναι 6,75%. Έτσι συνολικά ο εταιρικό φόρος για την πόλη του Λουξεμβούργου διαμορφώνεται σε 29,22%.ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 17% και οι μειωμένοι 8% και 3%.

3.14 ΜΑΛΤΑ

Το φορολογητέο εισόδημα στην Μάλτα προκύπτει έπειτα από την αφαίρεση φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από τα ακαθάριστα έσοδα. Η φορολογία για τα άγαμα πρόσωπα, για το 2015, προκύπτει με βάση την ακόλουθη κλίμακα φόρου:

Πίνακας 14: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Μάλτα

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 8.500€	0%
Από 8.501€έως 14.500€	15%

Από 14.501€έως 60.000€	25%
Πάνω από 60.001€	35%

Η παραπάνω κλίμακα διαφοροποιείται για έγγαμα ζευγάρια που υπόκεινται σε κοινή φορολόγηση και γονείς. Επίσης για κάποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται φορολογικές ελαφρύνσεις και μειώσεις φόρου για κάποιες δαπάνες. Ο φόρος εισοδήματος και οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης αφαιρούνται από τον μισθό των εργαζομένων και αποδίδονται στις φορολογικές αρχές από τον εργοδότη. Οι κάτοικοι Μάλτας που αποκτούν εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία δεν υποβάλλουν δηλώσεις και λαμβάνουν εκκαθαριστικό σημείωμα απευθείας (το οποίο μπορούν να αμφισβητήσουν εντός 30 ημερών από την παραλαβή του), ενώ οι υπόλοιποι υποβάλλουν δηλώσεις έως 30 Ιουνίου. Οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει, με βάση το φορολογητέο εισόδημα πριν από δύο χρόνια να προκαταβάλλουν φόρο εισοδήματος σε τρεις ισόποσες δόσεις, στις 30 Απριλίου, στις 31 Αυγούστου και 21 Δεκεμβρίου. Μετά το τέλος του φορολογικού έτους και κατά την υποβολή της δήλωσης (έως 30 Ιουνίου) καταβάλλεται και το τυχόν υπόλοιπο οφειλόμενου φόρου.

Οι εταιρείες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος με σταθερό συντελεστή 35%. Ορισμένα εισοδήματα από επενδύσεις φορολογούνται στην πηγή με συντελεστή 15% ενώ ο φόρος μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας υπολογίζεται με συντελεστή 12%. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 18% και οι δύο μειωμένοι συντελεστές είναι 7% και 5%.

3.15 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Ως φορολογικοί κάτοικοι Πορτογαλίας θεωρούνται είτε όσοι διαμένουν στην χώρα περισσότερες από 183 (συνεχόμενες ή μη) εντός του φορολογικού έτους, είτε έχουν μείνει στην χώρα λιγότερες από 183 ημέρες αλλά την 31^η Δεκεμβρίου έχουν κατοικία που υποδηλώνει ότι πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως συνήθης κατοικία. Η κλίμακα φορολόγησης μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων είναι:

Πίνακας 15: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Πορτογαλία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 7.000€	14,5%
Από 7.000€έως 20.000€	28,5%
Από 20.000€έως 40.000€	37%
Από 40.000€έως 80.000€	45%
Πάνω από 80.000€	48%

Οι δηλώσεις υποβάλλονται έως το τέλος Μαρτίου έντυπα και μέχρι το τέλος Απριλίου ηλεκτρονικά. Στους μισθωτούς ο φόρος εισοδήματος παρακρατείται από τον εργοδότη μηνιαία, ενώ οι αυτοαπασχολούμενοι προκαταβάλλουν το φόρο σε τρεις δόσεις (τον Ιούλιο, Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο) με βάση τον φόρο που προέκυψε το προηγούμενο φορολογικό έτος. Μετά την υποβολή της δήλωση οι φορολογούμενοι λαμβάνουν ειδοποίηση είτε για την εξόφληση τυχόν επιπλέον φόρου είτε για την επιστροφή φόρου. Επίσης και για το 2015 επιβάλλεται έκτακτος πρόσθετος φόρος 3,5% των φορολογούμενων εισοδημάτων. Τέλος για φορολογητέα εισοδήματα άνω των 80.000€ επιβάλλεται εισφορά αλληλεγγύης με ποσοστό που κυμαίνεται από 2,5% έως 5%.

Ο σταθερός φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στα κέρδη των εταιρειών κατοίκων της Πορτογαλίας αλλά και της αυτόνομης περιοχής της Μαδέρας είναι 21%. Σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τα πρώτα 15.000€ των κερδών τους φορολογούνται με μειωμένο συντελεστή 17%, ενώ οι εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στην αυτόνομη περιφέρεια των Αζόρων φορολογούνται με συντελεστή 18,4%. Αντίθετα οι εταιρείες που δεν ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή γεωργική δραστηριότητα φορολογούνται με συντελεστή 21,5%. Επιπλέον σε ορισμένους Δήμους επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 1,5% επί του φορολογητέου

εισοδήματος και πρόσθετος αυξανόμενος προοδευτικά φόρος για κέρδη που ξεπερνούν τα 1,5 εκ. ευρώ. Όσον αφορά τον ΦΠΑ ο κανονικός συντελεστής που εφαρμόζεται σε αγαθά και υπηρεσίες είναι 23% και οι μειωμένοι είναι 13% και 6%.

3.16 ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Οι μισθωτοί και οι αυτοαπασχολούμενοι στην Σλοβακία φορολογούνται με δύο φορολογικούς συντελεστές, ανάλογα το φορολογητέο εισόδημα όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 16: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Σλοβακία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 35.022€	19%
Πάνω από 35.022€	25%

Ο φόρος εισοδήματος των μισθωτών παρακρατείται από τον μισθό τους όπως και οι εισφορές ασφάλισης, ενώ δήλωση φορολογίας υποχρεούνται να υποβάλλουν μόνο όσοι αποκτούν εισοδήματα και από άλλες πηγές (με προθεσμία έως την 31^η Μαρτίου). Οι αυτοαπασχολούμενοι θα πρέπει να προκαταβάλλουν φόρο εισοδήματος μηνιαία ή τριμηνιαία, με βάση τα στοιχεία του προηγούμενου έτους.

Ο συντελεστής φορολόγησης των εταιρικών κερδών είναι σταθερός, ίσος με 22%, ενώ κάποια εισοδήματα όπως οι τόκοι, τα δικαιώματα, κλπ φορολογούνται με συντελεστή 19%. Έπειτα από την αφαίρεση τυχόν φορολογικών ελαφρύνσεων επιβάλλεται στις εταιρείες φόρος «άδειας» και αντιπροσωπεύει ένα ελάχιστο ποσό φόρου που καταβάλλεται εφάπαξ. Τα ποσά αυτά κυμαίνονται από 480€ έως 2.880€ ανάλογα τον κύκλο εργασιών της εταιρείας και αν η επιχείρηση είναι υπόχρεοι σε ΦΠΑ. Η καταβολή του συγκεκριμένου φόρου είναι υποχρεωτική ανεξάρτητα από το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος ή την ύπαρξη ζημιών. Από τον συγκεκριμένο φόρο εξαιρούνται μόνο οι εταιρείες κατά τον πρώτο χρόνο

λειτουργίας τους, κατά την διάρκεια της εκκαθάρισής τους ή της πτώχευσης. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 20% και ο μειωμένος είναι 10%.

3.17 ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Ο φόρος εισοδήματος των μισθωτών στην Σλοβενία παρακρατείται από μηνιαίο μισθό τους με βάση την ακόλουθη φορολογική κλίμακα. Ενώ οι αυτοαπασχολούμενοι προκαταβάλλουν μηνιαία ή τριμηνιαία τον φόρο εισοδήματος με βάση τα δεδομένα του προηγούμενου έτους. Οι φορολογικές δηλώσεις υποβάλλονται έως την 31^η Μαρτίου κάθε έτους (από την συγκεκριμένη υποχρέωση εξαιρούνται αυτοαπασχολούμενοι που έχουν κέρδος κάτω από ένα ποσό).

Πίνακας 17: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Σλοβενία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 8.021,34€	16%
Από 8.021,34€ έως 18.960,28€	27%
Από 18.960,28€ έως 70.907,20€	41%
Πάνω από 70.907,20€	50%

Τα κέρδη κεφαλαίου, οι τόκοι, τα μερίσματα και τα έσοδα από ακίνητα φορολογούνται με σταθερό συντελεστή 25% (με εξαίρεση τα έσοδα από τόκους για ποσά έως 1.000€), ενώ ο φόρος μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας είναι 2%³¹.

Ο συντελεστής φορολόγησης των κερδών των εταιρειών είναι 17%, ενώ από τον φόρο εξαιρούνται οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, σύλλογοι και ιδρύματα, αλλά και σε κάποιες περιπτώσεις οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, οι ασφαλιστικές εταιρείες συνταξιοδοτικών προγραμμάτων και οι εταιρείες

³¹ Slovenia Business Point, (2015), Tax Regulations in Slovenia, ανακτήθηκε από <http://eugo.gov.si/en/running/taxes/>

επιχειρηματικών κεφαλαίων. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Σλοβενία είναι 22% και ο μειωμένος 9,5%.

3.18 ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Οι μισθωτοί και οι αυτοαπασχολούμενοι στην Φινλανδία φορολογούνται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Πίνακας 18: Φορολογική κλίμακα φυσικών προσώπων – Φινλανδία

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
Έως 16.500€	0%
Από 16.500€έως 24.700€	6,5%
Από 24.700€έως 40.300€	17,5%
Από 40.300€έως 71.400€	21,5%
Από 71.400€έως 90.000€	29,75
Πάνω από 90.000€	31,75%

Επίσης επιβάλλονται δημοτικοί φόροι επί του φορολογητέου εισοδήματος οι οποίοι κυμαίνονται από 16,5% έως 22,5% (στο Ελσίνκι 18,5%) , αλλά και εκκλησιαστικοί φόροι μεταξύ 1% και 2,2% (1,6% για τους Ορθόδοξους)³², ανάλογα την ενορία που αφορούν. Οι φόρος εισοδήματος για τους μισθωτούς παρακρατείται από τους εργοδότες και καταβάλλεται από αυτούς όπως και οι εισφορές ασφάλισης. Οι φορολογικές αρχές αποστέλλουν, την άνοιξη, προσυμπληρωμένη την δήλωση φορολογίας εισοδήματος και οι φορολογούμενοι οφείλουν να την ελέγξουν για την ορθότητά της. Αν δεν υπάρχουν αντιρρήσεις τότε οι φορολογούμενοι δεν χρειάζεται

³² Vero Skatt, (2015), Tax percentage calculator 2015, ανακτήθηκε από <http://prosentti.vero.fi/VPL2015/Sivut/LaskennanTulos.aspx>

να κάνουν κάτι, αντίθετα αν δεν συμφωνούν με τα προσυμπληρωμένα στοιχεία, τότε αποστέλλουν πίσω τις διορθώσεις και ο φόρος επαναπροσδιορίζεται το φθινόπωρο. Τυχόν επιπλέον φόρος (εκτός από αυτόν που παρακρατήθηκε) καταβάλλεται σε δυο δόσεις, μια στο τέλος του έτους και μια στην αρχή τους επόμενου έτους. Αντίστοιχα οι αυτοαπασχολούμενοι οφείλουν να προκαταβάλλουν τον φόρο μηνιαία με βάση την δήλωση εισοδήματος του προηγούμενου έτους. Οι νέοι επιτηδευματίες προκαταβάλλουν φόρο εισοδήματος με βάση τις δικές τους εκτιμήσεις για τον φόρο που θα προκύψει.

Ο εταιρικός φόρος υπολογίζεται με ποσοστό 20%, ενώ στις εταιρείες δεν επιβάλλεται κανένας τοπικός φόρος. Ο συντελεστής φορολογίας των εταιρειών μειώθηκε το 2015 σε 20% από 24,5 που ήταν το 2013 και 2014, ενώ τα προηγούμενα έτη ήταν 26%³³. Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 24% και οι μειωμένοι 14% και 10%.

---

³³ Trading Economics, (2015), Finland Corporate Tax Rate, ανακτήθηκε από <http://www.tradingeconomics.com/finland/corporate-tax-rate>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.1.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ - ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ

Κοινό σημείο στην φορολόγηση των κρατών της ευρωζώνης είναι η φορολόγηση των κατοίκων της χώρας για το παγκόσμιο εισόδημά τους, ενώ για τα πρόσωπα που δεν είναι κάτοικοι της χώρας φορολογείται μόνο το εισόδημα που αποκτάται στην συγκεκριμένη χώρα. Επίσης το γεγονός ότι έχουν συναφθεί συμφωνίες για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης αφενός είναι κοινό για όλες τις χώρες και αφετέρου εξυπηρετεί τους φορολογούμενους που αποκτούν και αλλού εισοδήματα. Διαφορετικός είναι ο τρόπος που καθορίζονται οι φορολογικοί κάτοικοι μεταξύ των χωρών. Σε κάποιες χώρες, όπως η Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, κλπ κριτήριο για τη θεώρηση ενός προσώπου ως φορολογικού κατοίκου είναι η διαμονή του στην χώρα περισσότερους από έξι μήνες εντός του φορολογικού έτους. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως ισχύει στην Ιρλανδία, στην Ισπανία, την Ιταλία, κλπ ο φορολογικός κάτοικος θα πρέπει να διαμένει στην χώρα κατ' ελάχιστο 183 ημέρες εντός του φορολογικού έτους.

Όπως φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα μεταξύ των δέκα εννιά χωρών με το κοινό νόμισμα μόλις οι οκτώ έχουν στις φορολογικές τους κλίμακες για την φορολόγηση των φυσικών προσώπων θεσπίσει ελάχιστο εισόδημα το οποίο εξαιρείται από την φορολογία.

Πίνακας 19: Χώρες με αφορολόγητα εισοδήματα φυσικών προσώπων

	Αφορολόγητο Εισόδημα
Κύπρος	19.500,00 €
Φινλανδία	16.500,00 €
Λουξεμβούργο	11.265,00 €

Αυστρία	10.999,00 €
Γαλλία	9.690,00 €
Μάλτα	8.500,00 €
Γερμανία	8.354,00 €
Εσθονία	1.848,00 €

Ο Κύπρος είναι η χώρα με το υψηλότερο αφορολόγητο όριο για τα φυσικά πρόσωπα με 19.500€ Επίσης υψηλό αφορολόγητο όριο έχει και η Φινλανδία με 16.500€ καθώς και το Λουξεμβούργο με 11.265€ Το χαμηλότερο αφορολόγητο εισόδημα έχει η Εσθονία με 1.848€ Οι υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης είτε φορολογούν όλα τα εισοδήματα, ανεξαρτήτου ύψους, είτε έχουν θεσπίσει αφορολόγητα όρια υπό προϋποθέσεις, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας όπου δεν υπάρχει αφορολόγητο εισόδημα αλλά ισχύει μείωση στον φόρο μόνο για εισόδημα έως 9.545,45€ από συντάξεις και μισθωτή εργασία υπό την προϋπόθεση να προσκομιστούν αποδείξεις αγοράς αγαθών που καλύπτουν τουλάχιστον το 10% του φορολογητέου εισοδήματος.

4.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΡΑΤΩΝ 2008-2013

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία για τους φόρους των κρατών (σε εκατομμύρια ευρώ), που ανακτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή³⁴ για τα έτη 2008 έως 2013.

Πίνακας 20: Έσοδα από φόρους ανά κράτος (σε εκ. ευρώ) 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
--	------	------	------	------	------	------

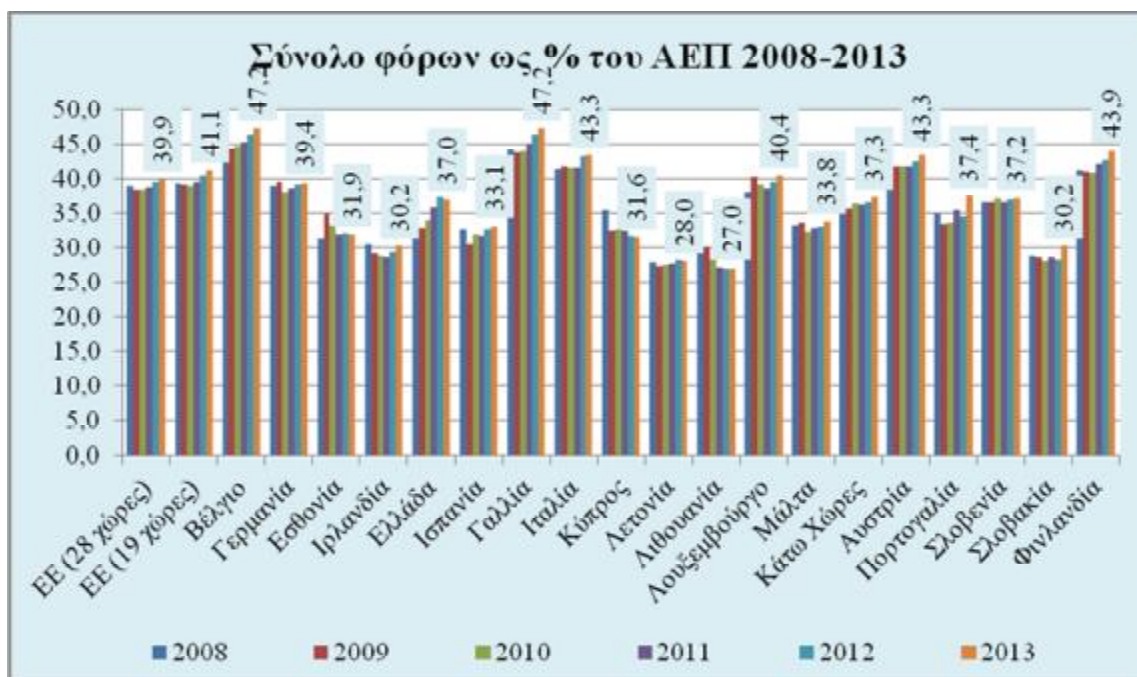
³⁴ Eurostat, (2015), Annual Government finance statistics – Main national accounts tax aggregates, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/eurostat/data/database?node_code=gov_10a_taxag

ΕΕ (28 χώρες)	5.070.727,7	4.701.486,9	4.905.832,7	5.110.634,4	5.296.687,1	5.393.477,0
ΕΕ (19 χώρες)	3.794.753,1	3.632.760,4	3.724.143,6	3.872.130,4	3.987.795,9	4.077.733,0
Βέλγιο	159.320,4	154.773,1	163.055,2	172.125,9	180.319,3	186.678,5
Γερμανία	998.360,0	970.142,0	982.369,0	1.041.168,0	1.078.363,0	1.107.841,0
Εσθονία	5.160,2	4.939,2	4.884,6	5.232,0	5.657,6	5.968,7
Ιρλανδία	56.824,0	49.111,0	47.573,0	48.972,0	50.715,0	52.790,0
Ελλάδα	81.372,0	77.791,0	76.705,0	74.418,0	72.392,0	67.485,0
Ισπανία	365.460,0	328.485,0	345.357,0	341.410,0	343.510,0	347.139,0
Γαλλία	881.621,0	849.425,0	878.612,0	929.084,0	967.104,0	999.688,0
Ιταλία	674.708,0	658.230,0	667.615,0	681.201,0	703.186,0	700.503,0
Κύπρος	6.659,4	5.990,3	6.221,8	6.342,3	6.165,8	5.727,3
Λετονία	6.802,8	5.135,7	4.955,2	5.594,8	6.257,2	6.512,4
Λιθουανία	9.896,0	8.079,9	7.922,0	8.497,0	8.992,7	9.445,5
Λουξεμβούργο	14.307,4	14.510,5	15.386,6	16.360,1	17.299,9	18.309,7
Μάλτα	2.033,8	2.063,9	2.132,8	2.267,4	2.382,9	2.559,4
Κάτω Χώρες	233.939,0	220.117,0	229.489,0	231.878,0	233.694,0	239.820,0
Αυστρία	123.290,6	119.746,2	122.776,4	128.903,8	134.400,0	139.589,5
Πορτογαλία	62.309,2	58.528,9	60.436,1	62.315,3	58.284,7	63.301,8
Σλοβενία	13.902,4	13.221,1	13.431,2	13.497,0	13.315,6	13.436,5
Σλοβακία	18.946,0	18.300,6	18.804,7	20.042,9	20.405,0	22.247,8
Φινλανδία	79.841,0	74.170,0	76.417,0	82.821,0	85.351,0	88.690,0

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τα μεγαλύτερα έσοδα από φόρους έχει η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία. Σε χαμηλότερα επίπεδα είναι η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες και το Βέλγιο, ενώ τα χαμηλότερα έσοδα από φόρους έχει η Μάλτα, η Εσθονία και η Κύπρος. Τα έσοδα των χωρών από φόρους μειώθηκαν το 2009 (μετά την τελευταία παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση), με εξαίρεση το Λουξεμβούργο και τη Μάλτα. Στις μεγαλύτερες μειώσεις είχαν η Λετονία, η Λιθουανία και η Ιρλανδία, που ήταν και οι χώρες (μαζί με την Εσθονία και την Ελλάδα) στις οποίες συνεχίστηκε η πτωτική πορεία και το 2010. Από το 2011 και μετά για την πλειοψηφία των χωρών σημειώθηκε αύξηση στα έσοδα από φόρους, με σημαντικότερες αυτές της Λετονίας και της Εσθονίας. Η μόνη χώρα που διαχρονικά την τελευταία πενταετία είχε συνεχείς μειώσεις ήταν η Ελλάδα.

Στο γράφημα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι συνολικοί φόροι των κρατών του ευρώ από το 2008 έως το 2013 ως ποσοστό του ΑΕΠ. Διαχρονικά η μεγαλύτερη συνεισφορά φόρων στο ΑΕΠ υφίσταται στο Βέλγιο και την Γαλλία, ενώ επίσης υψηλή συμμετοχή υπάρχει στην Ιταλία, την Αυστρία και την Φιλανδία. Αντίθετα τα χαμηλότερα έσοδα από φόρους έχουν η Λετονία, η Λιθουανία, η Σλοβακία και η Ιρλανδία. Στην Ελλάδα τα έσοδα των φόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ την εξαετία 2008-2013, σταδιακά αυξάνουν από το 2009 και μετά. Συγκεκριμένα το 2009 αποτελούσαν το 33,9% ενώ το 2013 το 37%.

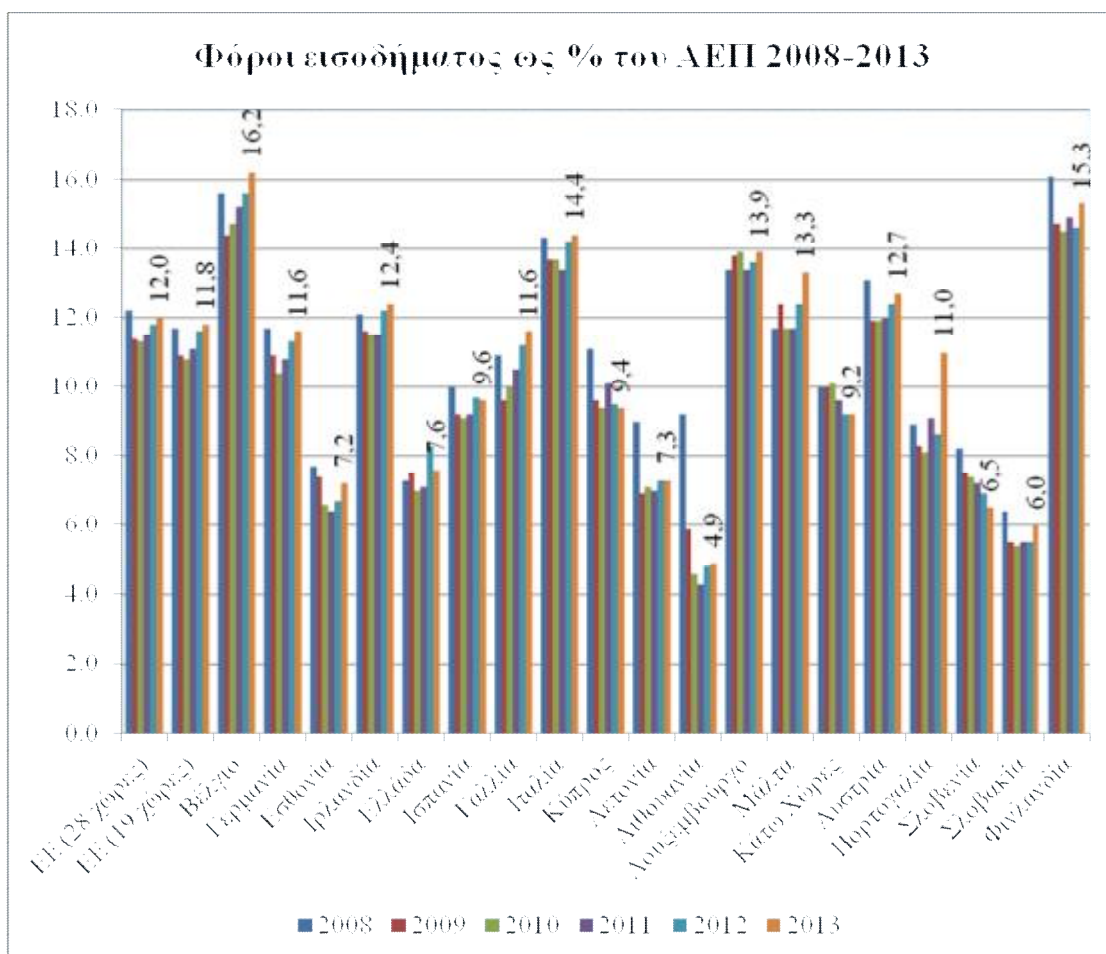
Γράφημα 1: Σύνολο φόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ 2008-2013

Ειδικότερα το 2013 τους υψηλότερους φόρους ως προς το ΑΕΠ έχει το Βέλγιο και η Γαλλία (47,2%), ενώ τους χαμηλότερους η Λετονία (28%) και η Λιθουανία (27%). Η Ελλάδα το 2013 είχε φόρους ως προς το ΑΕΠ της τάξης του 37%.

Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζονται, πιο εστιασμένα, οι φόροι εισοδήματος των κρατών μελών ως ποσοστό του ΑΕΠ. Υψηλά ποσοστά φόρου εισοδήματος ως προς το ΑΕΠ έχουν το Βέλγιο, η Φινλανδία και η Ιταλία, ενώ τα χαμηλότερα έχουν η Λιθουανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία. Για την Ελλάδα το 2012 παρατηρείται μια σημαντική αύξηση στους φόρους εισοδήματος (σε σχέση με το ΑΕΠ) φθάνοντας στο 8,3% από 7,1% που ήταν την προηγούμενη χρονιά, ενώ το 2013 διαμορφώνεται σε 7,6%. Το 2013 το Βέλγιο έχει έσοδα από φόρους εισοδήματος 16,2% του ΑΕΠ, ενώ στον αντίποδα η Λιθουανία με 4,9%. Στην πλειοψηφία των κρατών της ευρωζώνης τα τελευταία χρόνια (από το 2009 - 2010 και μετά) παρατηρείται αυξητική τάση στο ποσοστό των εσόδων από φόρους εισοδήματος προς το ΑΕΠ, με εξαίρεση την Σλοβενία, τις Κάτω Χώρες και την Κύπρο.

Γράφημα 2: Φόροι εισοδήματος ως ποσοστό του ΑΕΠ 2008-2013

Σημαντικό είναι να εξεταστεί η αναλογία των άμεσων φόρων εισοδήματος ως προς το σύνολο των εσόδων από φόρους του κάθε κράτους. Όπως παρατηρείται στο σύνολο των κρατών της ευρωπαϊκής ένωσης (28 χώρες) οι φόροι εισοδήματος αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% των συνολικών φόρων, ενώ ελαφρά μικρότερο είναι το ποσοστό στις 19 χώρες με το κοινό νόμισμα. Υψηλότερα έσοδα από φόρους εισοδήματος έχουν η Μάλτα, η Ιρλανδία, η Φινλανδία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο και η Ιταλία, με ποσοστά που ξεπερνούν το 30% ενώ στην περίπτωση της Μάλτα και της Ιρλανδίας κυμαίνεται γύρω στο 40%. Χαμηλότερη αναλογία φόρων εισοδήματος προς το σύνολο των φόρων έχουν η Σλοβενία, η Λιθουανία, η Σλοβακία και η Ελλάδα. πιο συγκεκριμένα στην Ελλάδα στο σύνολο των φορολογικών εσόδων, οι φόροι εισοδήματος το 2008 είχαν ποσοστό 21,86% ενώ το 2013 20,46%.

Πίνακας 21:Αναλογία εσόδων φόρου εισοδήματος ως προς το σύνολο των φορολογικών εσόδων

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΕ (28 χώρες)	31,36%	29,66%	29,48%	29,56%	29,86%	30,05%
ΕΕ (19 χώρες)	29,72%	27,78%	27,70%	27,99%	28,54%	28,85%
Βέλγιο	34,70%	32,47%	32,92%	33,56%	33,54%	34,32%
Γερμανία	30,07%	27,58%	27,18%	28,09%	28,94%	29,43%
Εσθονία	24,75%	21,16%	19,86%	20,01%	20,92%	22,74%
Ιρλανδία	39,73%	39,68%	39,79%	40,34%	41,67%	40,94%
Ελλάδα	21,86%	22,74%	20,66%	19,93%	22,20%	20,46%
Ισπανία	30,56%	30,11%	28,34%	29,08%	29,92%	29,06%

Γαλλία	24,58%	21,86%	22,83%	23,36%	24,12%	24,64%
Ιταλία	34,54%	32,72%	32,87%	32,16%	32,86%	33,35%
Κύπρος	31,27%	29,50%	28,91%	31,14%	29,75%	29,87%
Λετονία	32,13%	25,25%	25,85%	25,28%	25,97%	25,99%
Λιθουανία	30,37%	19,63%	16,17%	15,84%	17,71%	18,28%
Λουξεμβούργο	35,22%	34,40%	35,53%	34,80%	34,43%	34,33%
Μάλτα	35,27%	36,79%	36,11%	35,75%	37,59%	39,20%
Κάτω Χώρες	27,11%	27,93%	27,71%	26,71%	25,19%	24,64%
Αυστρία	31,12%	28,35%	28,63%	28,84%	29,17%	29,39%
Πορτογαλία	25,63%	24,81%	24,09%	25,72%	24,77%	29,47%
Σλοβενία	22,44%	20,59%	20,04%	19,79%	18,73%	17,55%
Σλοβακία	22,32%	19,27%	19,15%	19,17%	19,63%	19,96%
Φινλανδία	38,99%	35,82%	35,55%	35,50%	34,29%	34,76%

4.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

4.2.1 ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Όλες οι χώρες της ζώνης του ευρώ φορολογούν τα κέρδη των νομικών προσώπων με ενιαίο συντελεστή. Η χώρα που επιβάλλει την υψηλότερη φορολογία είναι η Μάλτα με συντελεστή 35%, ενώ έπονται το Βέλγιο με 33,90%, η Γαλλία με 33,30%, η Γερμανία με 33% και η Ιταλία με 31,4%. Με συντελεστές χαμηλότερους από τριάντα ποσοστιαίες μονάδες φορολογούνται τα κέρδη των νομικών προσώπων

κατοίκων του Λουξεμβούργου με συντελεστή 29,22%, της Ελλάδας με 29%, της Ισπανίας με 28%, της Αυστρίας και των Κάτω Χωρών με συντελεστή 25%, της Σλοβακίας με 22% και της Πορτογαλίας με 21%. Τα κέρδη των νομικών προσώπων στην Εσθονία και την Φινλανδία φορολογούνται με 20%, ενώ τους χαμηλότερους συντελεστές στην ευρωζώνη εφαρμόζουν η Σλοβενία με 17%, η Λετονία και Λιθουανία με 15% και η Κύπρος και η Ιρλανδία με 12,50%.

Γράφημα 3: Συντελεστές φορολόγησης των κερδών νομικών προσώπων 2015

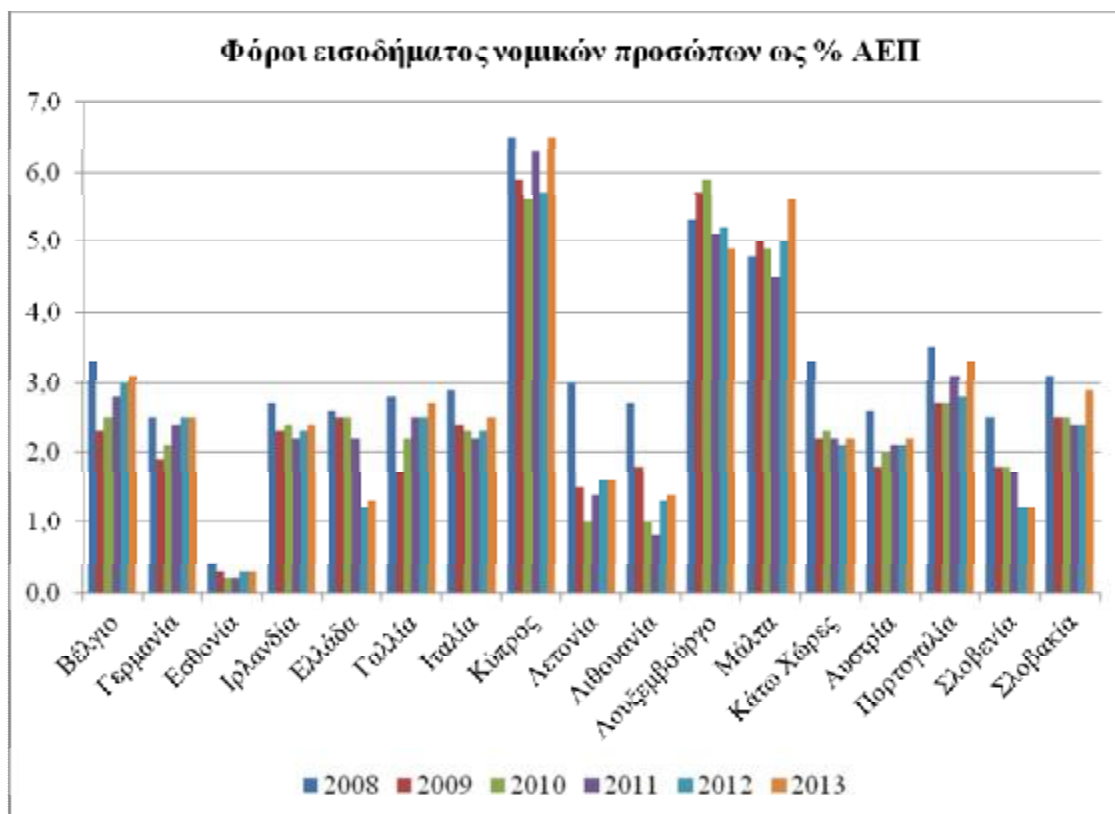

Μόνο το Λουξεμβούργο για κέρδη έως 15.000€ επιβάλλει φορολογία στα κέρδη με διαφορετικό συντελεστή και συγκεκριμένα μια ποσοστιαία μονάδα λιγότερο ενώ για κέρδη άνω των 15.000€ ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 29,22%. Σε κάποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται διαφορετικές ρυθμίσεις για εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους κλάδους (πχ αυξημένοι συντελεστές για εταιρείες παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ασφαλιστικές, κλπ), αλλά και ευνοϊκότεροι συντελεστές για τα κέρδη που δεν είναι κάτοικοι των χωρών, όπως στην περίπτωση της Λετονίας.

4.2.2 ΦΟΡΟΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζονται οι φόροι των νομικών προσώπων ανά κράτος ως ποσοστό του ΑΕΠ. Τα στοιχεία για την Φινλανδία και την Ισπανία παραλείπονται, δεδομένου ότι δεν ήταν διαθέσιμα στην επίσημη ιστοσελίδα της Eurostat. Όσον αφορά τις υπόλοιπες χώρες υψηλά έσοδα από φόρους εισοδήματος νομικών προσώπων ως προς το ΑΕΠ έχουν η Κύπρος (το 2013 ήταν 6,5% του ΑΕΠ), η Μάλτα (5,6% του ΑΕΠ) και το Λουξεμβούργο (4,9% του ΑΕΠ). Αντίθετα χαμηλούς εταιρικούς φόρους σε σχέση με το ΑΕΠ έχει η Εσθονία, όπου το 2013 ήταν 0,3%. Στην Ελλάδα τα έσοδα από φόρους εισοδήματος νομικών προσώπων ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2008 ήταν 2,6% και το 2009 και 2010 ήταν 2,5% ενώ το 2012 μειώθηκε το ποσοστό σημαντικά σε 1,2% από 2,2% που ήταν το 2011. Με βάση τα στοιχεία της πιο πρόσφατης χρονιάς, 2013 οι φόροι των νομικών προσώπων στην Ελλάδα ήταν 1,3% του ΑΕΠ.

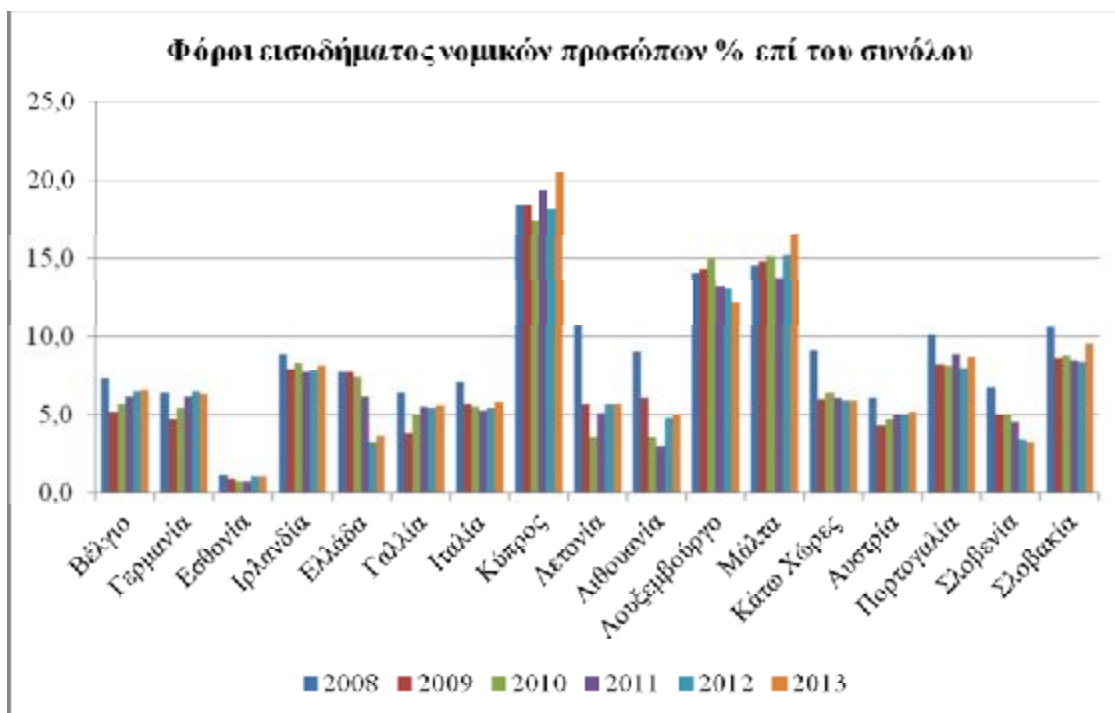
Γράφημα 4: Φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων (ως προς το ΑΕΠ)

4.2.3 ΦΟΡΟΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

Η συνεισφορά των φόρων των νομικών προσώπων στο σύνολο των φόρων για την Κύπρο πρωτίστως και στην συνέχεια για την Μάλτα και το Λουξεμβούργο είναι ιδιαίτερα μεγάλη, ειδικά συγκρινόμενη με των υπολοίπων χωρών. Το 2013 το 20,5% των φόρων στην Κύπρο προερχόταν από την φορολόγηση των κερδών των νομικών προσώπων, ενώ στην Μάλτα και το Λουξεμβούργο, το 16,5% και 12,10% αντίστοιχα. Για τα υπόλοιπα κράτη η αναλογία των φόρων των νομικών προσώπων ως προς το σύνολο των φόρων είναι σε χαμηλότερα επίπεδα. Σε κάποιες χώρες, παρατηρούνται μικρές διακυμάνσεις και μια σταθερότητα ή μια μικρή μείωση στο επίπεδο της αναλογίας των συγκεκριμένων φόρων διαχρονικά, όπως στην περίπτωση της Ιρλανδίας και της Γερμανίας. Σε κάποιες άλλες χώρες υπάρχει αισθητή μείωση στους εταιρικούς φόρους, ειδικά μετά το 2008 και μια τάση ανάκαμψης το 2013. Στην Ελλάδα η μείωση της συμμετοχής των φόρων των νομικών προσώπων είναι συνεχής και στην εξαετία από 7,7% το 2008 έχει μειωθεί σε 3,6% το 2013. Τα χαμηλότερα έσοδα από φόρους νομικών προσώπων έχει η Εσθονία όπου όλα τα εξεταζόμενα έτη το ποσοστό κυμαίνεται στα όρια της μονάδας, ενώ χαμηλά επίσης έσοδα έχει και η Σλοβενία.

Γράφημα 5: Φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων (ποσοστό στο σύνολο των φόρων)

4.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

4.3.1 ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

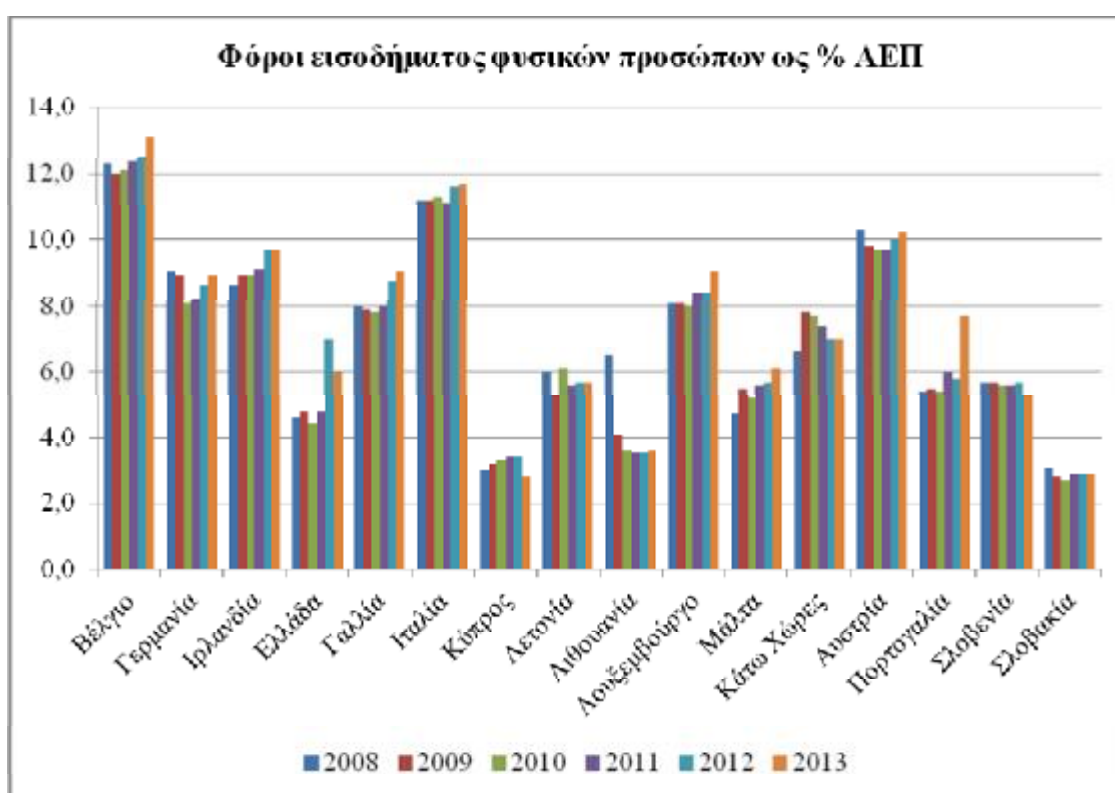
Ανεξάρτητα από το πλήθος των φορολογικών κλιμακίων, στο ακόλουθο γράφημα παρουσιάζονται οι υψηλότεροι συντελεστές φορολόγησης των εισοδημάτων φυσικών προσώπων ανά χώρα (στην περίπτωση της Λετονίας και Λιθουανίας οι συντελεστές είναι ενιαίοι ανεξαρτήτως ποσού), καθώς και το εισόδημα πάνω από το οποίο επιβάλλεται η ανώτατη φορολόγηση. Είναι φανερό ότι υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των χωρών του ευρώ στην φορολόγηση των εισοδήματος. Ο υψηλότερος συντελεστής φορολογίας εισοδήματος εφαρμόζεται στις Κάτω Χώρες και είναι 52% για εισοδήματα που ξεπερνούν τις 57.585€ Αν εξαιρεθούν η Λετονία και η Λιθουανία που έχουν ενιαίο συντελεστή ανεξάρτητα από το φορολογητέο εισόδημα, 15% και 23% αντίστοιχα, αλλά και η Εσθονία όπου με αφορολόγητο 1.848€ τα υψηλότερα εισοδήματα φορολογούνται με συντελεστή 20%, τον μικρότερο συντελεστή στην ανώτερη κλίμακα έχει η Σλοβακία για εισοδήματα που ξεπερνούν τις 35.022€

εισοδήματος φυσικών προσώπων προς το ΑΕΠ, αλλά και ως προς την διαχρονική πορεία τους.

Το Βέλγιο όλα τα έτη έχει τα υψηλότερα έσοδα από φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων, ενώ έπειτα από την πτώση που σημειώθηκε τα 2009, τα επόμενα έτη υπάρχει σταδιακή αύξηση, που σε βάθος εξαετίας σχεδόν αυξήθηκε μια ποσοστιαία μονάδα. Συγκεκριμένα για το 2013 το ποσοστό είναι 13,1%, το υψηλότερο τόσο διαχρονικά όσο και στο σύνολο των χωρών ενώ το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στην Ιταλία με 11,7%.

Γράφημα 7: Φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων (ως προς το ΑΕΠ)

Αντίθετα χαμηλούς φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων σε σχέση με το ΑΕΠ έχουν η Σλοβακία, η Κύπρος και η Λιθουανία. Στην Ελλάδα τα έσοδα από φόρους εισοδήματος των φυσικών προσώπων το 2008 ήταν το 4,6% του ΑΕΠ, το 2010 μειώθηκαν σε 4,4%, το 2012 αυξήθηκαν σημαντικά σε 7% και το 2013 διαμορφώθηκαν σε 6%.

4.3.3 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

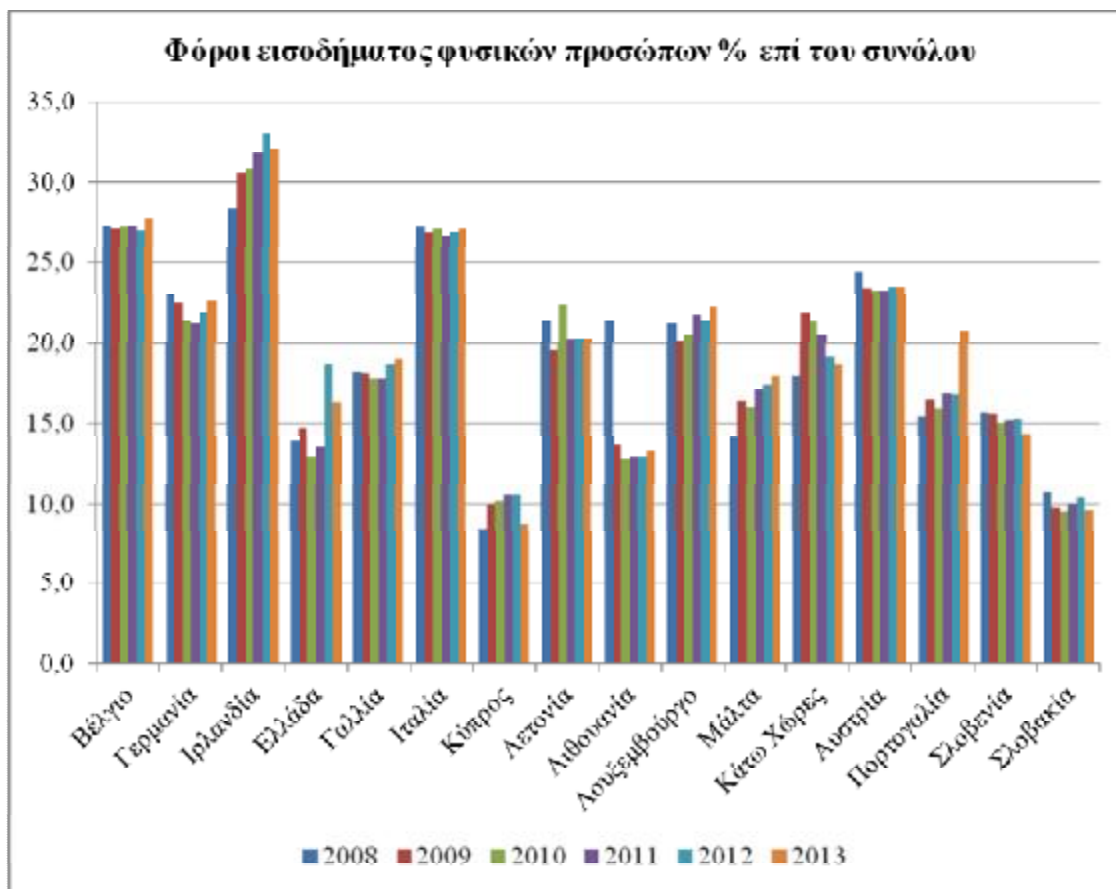
Στους υψηλότερους φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων ως προς το σύνολο των φόρων εισπράττει η Ιρλανδία, φθάνοντας το 2012 το 33% και το 2013 το 32,1%. Στην συνέχεια ακολουθεί το Βέλγιο με ποσοστά που ξεπερνούν το 27% όλη την εξαετία, ενώ το 2013 φθάνουν στο υψηλότερο σημείο 27,7%. Επίσης υψηλούς φόρους εισοδήματος ως προς το σύνολο στα φυσικά πρόσωπα έχουν η Ιταλία, η Γερμανία και η Αυστρία.

Τα χαμηλότερα έσοδα από την φορολόγηση των φυσικών προσώπων έχει η Κύπρος και συγκεκριμένα το 2013 αποτελούν το 8,7% του συνόλου και η Σλοβακία με 9,6% την ίδια χρονιά. Το 2012 η Ελλάδα είχε σημαντική αύξηση στην αναλογία των φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων προς το σύνολο με ποσοστό 18,7%, ενώ την προηγούμενη χρονιά ήταν 13,4%. Το 2013 όμως υπήρξε πτώση στην συγκεκριμένη αναλογία και το ποσοστό διαμορφώθηκε σε 16,3%.

Όπως φαίνεται και από το παρακάτω γράφημα αξιολογείται η πτώση των φόρων εισοδήματος το 2009 στην Λιθουανία κατά 7,8 ποσοστιαίες μονάδες, όπου από 21,4% το 2008 την επόμενη χρονιά μειώθηκαν σε 13,6% επί του συνόλου. Τα επόμενα έτη υπήρξε μια σχετική σταθεροποίηση με μικρές διακυμάνσεις. Επίσης το 2013 στην Πορτογαλία σημειώνεται σημαντική αύξηση στους φόρους εισοδήματος των φυσικών προσώπων, από 16,8% το 2012 το ποσοστό αυξάνει σε 20,7%.

Γράφημα 8: Φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων (ποσοστό στο σύνολο των φόρων)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι φόροι είναι μια από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για ένα κράτος και όπως προκύπτει και από την παρούσα έρευνα, στις χώρες της ζώνης του ευρώ οι φόροι αποτελούν κατ' ελάχιστο το 27% του ΑΕΠ (Λιθουανία). Σε περιπτώσεις όπως το Βέλγιο και η Γαλλία οι φόροι αποτελούν το 47,2% του ΑΕΠ, ενώ για την Ελλάδα το συγκεκριμένο ποσοστό είναι 37%. Η ύπαρξη των φόρων σε μια οικονομία είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί παρά το γεγονός ότι καταβάλλονται χωρίς κάποια συγκεκριμένη αντιπαροχή, εξυπηρετούν διάφορες λειτουργίες του κράτους.

Οι φόροι εκτός από μέσο άσκησης της κρατικής κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής, όπως ανακατανομή των πόρων, σταθεροποίηση της οικονομίας, καταπολέμηση της ανεργίας και του πληθωρισμού, χρηματοδοτούν τις δημόσιες δαπάνες και βοηθούν το κράτος να παρέχει δωρεάν υπηρεσίες και αγαθά στο

κοινωνικό σύνολο. Για την υλοποίηση των παραπάνω στόχων οι φόροι θα πρέπει να θεσπίζονται και να επιβάλλονται με βάση κάποιους κανόνες, αρχές που αποτελούν καταστάλαγμα της επιστήμης και της εμπειρίας. Κάποιοι από τους σημαντικότερους είναι ο κανόνας της παραγωγικότητας του φόρου, όπου δεν θα πρέπει να είναι υπερβολικός ή να καθιερώνει απαλλαγές, ο κανόνας της απλότητας του φόρου, με βάση τον οποίο η φορολογική νομοθεσία θα πρέπει να είναι απλή και κατανοητή, ο κανόνας του ελαχίστου ορίου συντήρησης, ο κανόνας της βεβαιότητας και της σταθερότητας και ο κανόνας της αποφυγής της διπλής φορολογίας.

Στην Ελλάδα η φορολογία εισοδήματος στα φυσικά και νομικά πρόσωπα από το 2013 και μετά επιβάλλεται με βάση τις διατάξεις του νόμου 4172/2013. Τα εισοδήματα φορολογούνται ανάλογα με την πηγή προέλευσής τους και διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες. Τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις, τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα, το εισόδημα από κεφάλαιο και το εισόδημα από την υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου. Το φορολογητέο εισόδημα κάθε φορολογικού έτους προκύπτει από τα εισοδήματα όλων των κατηγοριών έπειτα από την έκπτωση των εκπιπτέων δαπανών. Το συνολικό εισόδημα των φορολογικών κατοίκων της χώρας φορολογείται με βάση την ελληνική νομοθεσία, ανεξάρτητα από την χώρα προέλευσής τους, ενώ όσοι δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι της Ελλάδας φορολογούνται μόνο για τα εισοδήματα που αποκτούνται στην χώρα. Ως φορολογικοί κάτοικοι θεωρούνται όσοι διαμένουν στην χώρα για συνεχόμενο διάστημα που ξεπερνά τις 183 ημέρες του φορολογικού έτους, συμπεριλαμβανομένων και μικρών διαστημάτων στο εξωτερικό.

Από την σύγκριση της φορολόγησης των φυσικών και νομικών προσώπων στις χώρες της ζώνης του ευρώ παρατηρείται ότι υπάρχουν κάποιες ομοιότητες αλλά και αρκετές διαφοροποιήσεις. Ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων στην πλειοψηφία των χωρών υπολογίζεται με προοδευτικά αύξουσες κλίμακες, ενώ μόνο η Λετονία και η Λιθουανία εφαρμόζουν ενιαίο συντελεστή για τον υπολογισμό του φόρου. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν μεταξύ του τρόπου υποβολής των φορολογικών δηλώσεων αλλά και την καταβολή του φόρου εισοδήματος και στα φυσικά και στα νομικά πρόσωπα. Σημαντικές είναι οι αποκλίσεις στα κλιμάκια του φόρου μεταξύ των χωρών, όπου χώρες όπως η Σλοβακία, η Εσθονία και η Ιρλανδία έχουν δύο συντελεστές για την φορολόγηση των φυσικών προσώπων, ενώ το Λουξεμβούργο

διαχωρίζει τα εισοδήματα σε 19 κλιμάκια, εφαρμόζοντας προοδευτικά αύξοντες συντελεστές. Η πλειοψηφία των χωρών επιβάλλει τον φόρο διαχωρίζοντας τα εισοδήματα σε τέσσερα ή πέντε κλιμάκια.

Τα υψηλότερα έσοδα από φόρους εισοδήματος τα έχει η Γερμανία, που από το 2010 και μετά αυξάνουν, ενώ επίσης υψηλά έσοδα από φόρους έχουν η Γαλλία και η Ιταλία (παράρτημα 1). Στους χαμηλότερους φόρους εισοδήματος έχει η Μάλτα, που διαχρονικά σταδιακά αυξάνουν και η Εσθονία, που έπειτα από την μείωση έως το 2010 επίσης σημειώνουν αύξηση τα επόμενα έτη. Στο σύνολο των φόρων των δέκα εννιά κρατών το 2009 υπάρχει μείωση σε σχέση με το 2008, όμως τα επόμενα έτη υπάρχει διαδοχική αύξηση.

Όσον αφορά το ύψος των φόρων εισοδήματος από φυσικά και νομικά πρόσωπα παρεμφερή είναι τα στοιχεία στο σύνολο των κρατών (παράρτημα 2 & 3). Όμως διαφοροποιήσεις υπάρχουν στα κράτη, σχετικά με την συμμετοχή των νομικών και των φυσικών προσώπων στους φόρους εισοδήματος. Στην πλειοψηφία των κρατών τα υψηλότερα έσοδα από φόρους προέρχονται από την φορολογία των φυσικών προσώπων, στην Μάλτα και την Σλοβακία είναι σχεδόν μοιρασμένοι οι φόροι μεταξύ των δύο κατηγοριών και μόνο η Κύπρος έχει υψηλότερα έσοδα από φόρους εισοδήματος από την φορολόγηση των κερδών των νομικών προσώπων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι οι δύο χώρες με διαφορετικούς εντελώς συντελεστές φορολόγησης των κερδών των νομικών προσώπων έχουν τα υψηλότερα έσοδα από φόρους μεταξύ των κρατών της ευρωζώνης. Πιο συγκεκριμένα η Μάλτα με τον υψηλότερο συντελεστή φόρου νομικών προσώπων (35%) αλλά και η Κύπρος με τον χαμηλότερο συντελεστή (12,5%) είναι οι χώρες με τα υψηλότερα έσοδα εταιρικών φόρων, τόσο ως προς το ΑΕΠ όσο και ως προς το σύνολο των φόρων κάθε κράτους. Ειδικότερα η Κύπρος μεταξύ των δεκαεννιά χωρών έχει διαχρονικά τα υψηλότερα έσοδα, γεγονός που ενδεχομένως δείχνει ότι η χαμηλή της φορολόγηση (ίσως σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες) αποτελεί πόλο έλξης για την άσκηση επιχειρηματικών δράσεων. Από την άλλη μεριά η Μάλτα με υψηλό φορολογικό συντελεστή νομικών προσώπων και παράλληλα υψηλά έσοδα από φόρους πιθανό να σημαίνει χαμηλή φοροδιαφυγή και ενδεχομένως καλό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τα μεγαλύτερα έσοδα από φόρους εισοδήματος τα έχει η Ιρλανδία, η Μάλτα, η Φινλανδία, το Λουξεμβούργο και το Βέλγιο (πίνακας 21). Αντίθετα χαμηλά έσοδα από φόρους εισοδήματος έχουν η Σλοβενία, η Λιθουανία και η Σλοβακία. Στην περίπτωση της Ελλάδας οι φόροι εισοδήματος αντιπροσωπεύουν περίπου το 20% των συνολικών εσόδων από φόρους. Πιο συγκεκριμένα το 2009 έπειτα από αύξηση αποτελούσαν το 22,7% των συνολικών φόρων ενώ τα δύο επόμενα έτη μειώθηκαν και το 2011 αποτελούσαν το 19,9%. Το 2012 οι φόροι εισοδήματος αυξήθηκαν ως προς το σύνολο σε 22,2% και το 2013 ήταν το 20,5%. Ενώ διαχρονικά οι φόροι ως απόλυτες τιμές στο σύνολό τους έχουν σταδιακή πτωτική πορεία, ως ποσοστό του ΑΕΠ από το 2009 και μετά αυξάνουν. Έτσι συμπεραίνεται ότι η μείωση των φορολογικών εσόδων είναι μικρότερη από την μείωση του ΑΕΠ της χώρας. Αντίστοιχη ήταν η πορεία των φόρων εισοδήματος των φυσικών προσώπων, αν και σε χαμηλότερα επίπεδα (το 2013 αποτελούσαν το 16,3% του συνόλου). Όμως η αναλογία των φόρων εισοδήματος των νομικών προσώπων την εξεταζόμενη εξαετία σημειώνουν σημαντική μείωση και ενώ το 2008 αποτελούσαν το 7,7% των συνολικών φόρων το 2013 το ποσοστό είχε μειωθεί σε 3,6%.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ABA Invest in Austria, (2015), Taxes, ανακτήθηκε από <http://investinaustria.at/en/business-location-austria/taxes.php>
2. Business.Belgium.be, (2015), Corporation Tax, ανακτήθηκε από http://business.belgium.be/en/managing_your_business/taxation_and_accounting/corporation_tax/
3. European Commission, (2015), VAT Rates Applied in the Member States of the European Union, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf
4. Eurostat, (2015), Annual Government finance statistics – Main national accounts tax aggregates, ανακτήθηκε από http://ec.europa.eu/eurostat/data/database?node_code=gov_10a_taxag

5. Federal Ministry of Finance, (2015), Taxation – VAT Assessment & Refund, ανακτήθηκε από <https://english.bmf.gv.at/taxation/Supplying-in-Austria.html>
6. Gateway to eEstonia, (2015), For entrepreneur – Taxes – Income Taxes, ανακτήθηκε από https://www.eesti.ee/eng/teemad/ettevotja/ulevaade_eesti_maksusustemist/tulumaks
7. Le Gouvernement Du Grand – Duche de Luxembourg, (2015), Corporate Income Tax, ανακτήθηκε από <http://www.guichet.public.lu/entreprises/en/fiscalite/impots-benefices/benefices-soc-capitaux/impot-revenu-collectivites/index.html>
8. Portal Belgium.be, (2015), Taxes – Income Taxes, ανακτήθηκε από http://www.belgium.be/en/taxes/income_tax/
9. PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries – Estonia, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Estonia-Corporate-Taxes-on-corporate-income>
10. PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries – Spain, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Spain-Individual-Taxes-on-personal-income>
11. PWC, (2015), Worldwide Tax Summaries- Germany, ανακτήθηκε από <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Germany-Individual-Taxes-on-personal-income>
12. Slovenia Business Point, (2015), Tax Regulations in Slovenia, ανακτήθηκε από <http://eugo.gov.si/en/running/taxes/>
13. Trading Economics, (2015), Finland Corporate Tax Rate, ανακτήθηκε από <http://www.tradingeconomics.com/finland/corporate-tax-rate>
14. Valsts ieņēmumu dienests, (2015), Corporate Income Tax, ανακτήθηκε από <https://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=8&id=24&hl=2>
15. Vero Skatt, (2015), Tax percentage calculator 2015, ανακτήθηκε από <http://prosentti.vero.fi/VPL2015/Sivut/LaskennanTulos.aspx>
16. Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Austria, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/austria/index_en.htm

17. Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Estonia, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/estonia/index_en.htm
18. Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Lithuania, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/lithuania/index_en.htm
19. Your Europe, (2015), Income Taxes Abroad – Spain, ανακτήθηκε από http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/spain/index_en.htm
20. Γεωργακόπουλος Α. Θεόδωρος, (1997), Εισαγωγή στη Δημόσια οικονομική, Β΄ Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου
21. Γκίνογλου Δημήτριος, (2004), Φορολογική Λογιστική Εφαρμογές, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Ανικούλα
22. Καραγιάννη Στέλλα – Πεμπτεζόγλου Μαρία, (2008), Δημόσια Οικονομική, Σημειώσεις Μαθήματος, Κομοτηνή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, σελ. 24
23. Νόμος 4172/2013, (ΦΕΚ Α΄ 167/23-07-2013), Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, ανακτήθηκε από <http://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>
24. Πεμπτεζόγλου Μαρία, (2011), Δημόσια Οικονομική, Κομοτηνή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
25. Φλώρος Γ. Αριστείδης, (2004), Φορολογική Λογιστική, Αθήνα Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

2008-2013

(σε εκ. ευρώ)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΕ (28 χώρες)	1.590.355,3	1.394.613,9	1.446.459,3	1.510.585,1	1.581.404,5	1.620.616,4
ΕΕ (19 χώρες)	1.127.872,4	1.009.177,7	1.031.619,3	1.083.651,8	1.138.143,2	1.176.504,1
Βέλγιο	55.279,6	50.254,7	53.672,0	57.772,6	60.472,2	64.066,4
Γερμανία	300.230,0	267.549,0	267.013,0	292.482,0	312.060,0	326.037,0
Εσθονία	1.277,1	1.044,9	970,2	1.046,9	1.183,7	1.357,2
Ιρλανδία	22.577,0	19.485,0	18.927,0	19.753,0	21.132,0	21.613,0
Ελλάδα	17.788,0	17.693,0	15.847,0	14.832,0	16.069,0	13.805,0
Ισπανία	111.702,0	98.903,0	97.859,0	99.297,0	102.772,0	100.872,0
Γαλλία	216.740,0	185.678,0	200.544,0	217.078,0	233.224,0	246.301,0
Ιταλία	233.020,0	215.396,0	219.438,0	219.107,0	231.044,0	233.631,0
Κύπρος	2.082,6	1.767,3	1.799,0	1.974,7	1.834,4	1.710,6
Λετονία	2.185,9	1.296,8	1.281,0	1.414,2	1.624,8	1.692,7
Λιθουανία	3.005,9	1.586,4	1.281,2	1.345,6	1.592,6	1.726,5

Λουξεμβούργο	5.039,7	4.991,7	5.467,3	5.692,5	5.956,0	6.285,0
Μάλτα	717,3	759,3	770,2	810,7	895,7	1.003,3
Κάτω Χώρες	63.418,0	61.489,0	63.581,0	61.929,0	58.869,0	59.085,0
Αυστρία	38.364,4	33.949,4	35.155,7	37.178,2	39.207,6	41.031,7
Πορτογαλία	15.969,3	14.520,5	14.557,0	16.027,8	14.439,9	18.655,9
Σλοβενία	3.119,6	2.722,2	2.691,5	2.670,4	2.494,4	2.358,1
Σλοβακία	4.229,1	3.526,4	3.601,1	3.842,3	4.004,7	4.439,7
Φινλανδία	31.127,0	26.565,0	27.164,0	29.398,0	29.267,0	30.833,0

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ 2008-2013**

(σε εκ. ευρώ)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΕ (28 χώρες)	:	:	:	:	:	:
ΕΕ (19 χώρες)	:	:	:	:	:	:
Βέλγιο	43.570,0	41.996,5	44.278,2	46.980,6	48.690,3	51.703,2
Γερμανία	230.008,0	217.528,0	209.858,0	220.725,0	236.620,0	248.904,0
Εσθονία	:	:	:	:	:	:
Ιρλανδία	16.082,0	15.045,0	14.630,0	15.580,0	16.750,0	16.966,0
Ελλάδα	11.226,0	11.469,0	9.868,0	9.993,0	13.521,0	11.010,0
Ισπανία	:	:	:	:	:	:
Γαλλία	160.121,0	153.664,0	156.246,0	165.513,0	180.767,0	189.830,0
Ιταλία	183.370,4	176.205,7	180.942,2	182.093,5	189.413,6	189.606,3
Κύπρος	557,1	593,9	634,8	671,4	650,7	499,4
Λετονία	1.458,9	1.006,1	1.107,0	1.131,1	1.268,2	1.322,3
Λιθουανία	2.118,1	1.097,1	1.005,0	1.092,7	1.159,7	1.249,8
Λουξεμβούργο	3.036,4	2.916,6	3.156,8	3.544,1	3.698,7	4.072,2

Μάλτα	287,7	338,1	340,6	386,6	415,0	460,0
Κάτω Χώρες	42.080,0	47.974,0	48.771,0	47.646,0	44.943,0	44.773,0
Αυστρία	30.111,4	28.038,4	28.533,6	29.863,5	31.651,0	32.865,4
Πορτογαλία	9.597,5	9.631,2	9.626,5	10.505,6	9.790,3	13.119,4
Σλοβενία	2.177,5	2.062,8	2.016,8	2.053,3	2.040,5	1.919,6
Σλοβακία	2.019,0	1.793,7	1.789,6	1.999,9	2.122,8	2.144,1
Φινλανδία	:	:	:	:	:	:

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ 2008-2013**

(σε εκ. ευρώ)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ΕΕ (28 χώρες)	:	:	:	:	:	:
ΕΕ (19 χώρες)	:	:	:	:	:	:
Βέλγιο	11.598,4	8.112,5	9.260,9	10.692,0	11.689,3	12.294,0
Γερμανία	64.210,0	45.607,0	52.932,0	64.980,0	70.093,0	70.215,0
Εσθονία	58,7	38,5	34,5	36,9	55,7	61,8
Ιρλανδία	5.071,0	3.889,0	3.944,0	3.751,0	3.964,0	4.272,0
Ελλάδα	6.231,0	5.960,0	5.706,0	4.589,0	2.314,0	2.429,0
Ισπανία	:	:	:	:	:	:
Γαλλία	56.609,0	32.001,0	44.286,0	51.532,0	52.267,0	56.120,0
Ιταλία	47.766,6	37.406,3	36.734,8	35.767,5	37.732,4	40.376,7
Κύπρος	1.217,8	1.095,9	1.075,0	1.228,1	1.114,0	1.171,4
Λετονία	727,0	290,8	174,0	283,2	356,6	370,4
Λιθουανία	887,8	489,3	276,3	252,9	432,9	476,7
Λουξεμβούργο	2.003,3	2.075,2	2.310,5	2.148,4	2.257,4	2.212,8
Μάλτα	294,7	304,7	322,3	310,6	362,2	421,2

Κάτω Χώρες	21.179,0	13.293,0	14.589,0	14.046,0	13.697,0	14.074,0
Αυστρία	7.467,5	5.113,9	5.810,4	6.470,0	6.679,4	7.251,0
Πορτογαλία	6.285,8	4.818,8	4.918,9	5.520,7	4.649,4	5.536,5
Σλοβενία	933,5	652,0	668,0	610,8	446,2	433,2
Σλοβακία	2.011,6	1.577,0	1.659,2	1.699,2	1.714,8	2.117,8
Φινλανδία	:	:	:	:	:	: